

Konsultatsiooni- ja koolituskeskus Geomedia

Viimsi valla elukeskkonna uuring

Tartu – Viimsi 2005

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Uuringu meetodika	4
2.1.	Üldkogum ja valim	4
2.2.	Küsitluse läbiviimine	5
2.3.	Andmetöötlus ja analüüs	6
3.	Küsitluses osalejate sotsiaal-demograafiline profiil	7
4.	Uuringu tulemused	8
4.1.	Elukoht, looduskeskkond ja asulamiljöö	8
4.2.	Ühendus elukoha ning töö- või koolikoha vahel	11
4.3.	Lapsed ja haridus	14
4.4.	Vaba aeg, kultuur ja sport	17
4.5.	Kaubandus ja teenindus	20
4.6.	Kommunaalteenused ja tehnilised kommunikatsioonid	23
4.7.	Turvalisus	27
4.8.	Kogukond ja koostöö	29
4.9.	Valla juhtimine	32
4.10.	Valla tulevik	35
5.	Kokkuvõte	38
6.	Lisa: Küsitluse vastuste jaotused ja risttabelid sotsiaal-demograafiliste ning elu- ja töökohta iseloomustavate näitajatega	40

1. Sissejuhatus

Viimsi valla elukeskkonna uuringu eesmärk on määratleda peamised probleemid, millega elanikud kokku puutuvad seoses valla elukeskkonnaga, samuti hinnata elanike rahulolu erinevate eluvaldkondade arengutasemega. Uuringus kogutakse ka andmeid valla elanike teenuste tarbimise, tehniliste infrastruktuuridega varustatuse, liikumise, jms. ulatuse ja iseloomu kohta.

Sellisena on elukeskkonna uuring osa Viimsi valla arengukava seiresüsteemist. Arengukava uuendamisel ja arendustegevuse edukuse hindamisel on vajalik sarnaste uuringute perioodiline (nt. iga 3 aasta järel) läbiviimine.

Elukeskkonna uuringu ankeedi töötasid välja Konsultatsiooni- ja koolituskeskuse Geomedia analüütik Veiko Sepp ning konsultant Rivo Noorkõiv. Raporti teksti koostas Veiko Sepp. Küsitluse viisid läbi uuringukeskuse Faktum ja Ariko MG professionaalsed küsitlused, keda eelnevalt koolitati ankeedi edukaks läbiviimiseks. Küsitluse tellijaks on Viimsi Vallavalitsus.

2. Uuringu metoodika

2.1. Üldkogum ja valim

Uuringu üldkogumi moodustavad Viimsi valla alalised elanikud vanuses 16-74 aastat, kokku hinnanguliselt ca 8460 inimest (vanuses 15-74 aastat kokku 8632 inimest – Viimsi Valla rahvastikuregister, 14.06.2005 seisuga). Planeeritud valimi suuruseks oli 330 vastajat.

Valimi moodustamisel kasutati mitmeastmelist tõenäosusliku juhuvalikut. Küsitlus viidi läbi 33 valimipunktis. Igas valimipunktis küsitleti 10 inimest. Valimipunktid (täpsusega kuni lähteadressi tasandini) valiti juhuvaliku teel asula suurusele (elanike arvule) proportsionaalse tõenäosusega. Valiku baasiks on AS Andmevara Rahvastikuregistri aadressloend.

Vastajate valikul valimipunktis rakendati lähteadressi meetodit ja nn noore mehe reeglit. Lähteadressi meetod on reeglite kogum marsruudi valikuks juhuslikult valitud lähteadressist alates (st reeglid majade ja korterite, leibkondade valikuks). „Noore mehe reegli“ kohaselt küsitletakse külastuse hetkel kodus olevatest 16-74 aastastest pereliikmetest noorimat meest. Kui antud aadressil 16-74 aastaseid mehi ei ela või ei ole hetkel kodus, küsitletakse hetkel kodus olevatest 16-74 aastastest naistest noorimat. Täiendava abinõuna üleesindatuse vältimiseks rakendatakse vanusegrupile 60-74 aastat piiravat kvooti, lubades igas valimipunktis küsitleda kuni 2 vastavas vanuses inimest. Leibkonnas küsitletakse ainult ühte inimest. Kui reegljärgselt valitud vastaja keeldub, siis samas peres uut valikut ei tehta vaid jätkatakse marsruuti. Kui kedagi ei ole kodus või sihtrühma kuuluvaid pereliikmeid ei ole kodus, tehakse vähemalt üks korduvvisiit. Kodude külastamine vastajate valikuks ja intervjuude läbiviimiseks toimub reeglina tööpäevadel öhtusel ajal alates 17.00-st, nädalavahetusel sobival ajal päeva jooksul. Lõplikuks valimi suuruseks kujunes 332 inimest.

Kirjeldatud meetodil saadud valimit võib üldjoontes nimetada üldkogumit proportsionaalselt esindavaks, kus iga vastaja esindab võrdset arvu üldkogumi elemente. Kujunenud valimi sotsiaal-demograafilise struktuuri võrdlusel vastavate näitajatega üldkogumi kohta selgus siiski vajadus teostada hinnangute täpsuse tõstmiseks kaalumise. Et noorema 16-24.a. vanusrühma puhul jäi suhteliselt suur alakaetus ning küsitletud noorte seas oli proportsionaalselt vähem eramajades elavaid, siis arvestati selle kompenseerimiseks eramajades elavate 16-24.a. vallaelanike vastused kaalukoefitsiendiga 2 (vt. Tabel 1).

Tabel 1. Üldkogum ja uuringu valim (elanike arv 15-74 a., valla register, 14.06.2005 seisuga).

	Elanikud 15-74 a.		Valim (16-74a.)	
	arv	%	arv	%
Kokku:	8632	100%	332	100%
Sugu:				
naine	4544	52,6%	175	52,7%
mees	4088	47,4%	157	47,3%
Vanus:				
15-24	1564	18,1%	36	10,8%
25-49	4515	52,3%	170	51,2%
50-64	1792	20,8%	97	29,2%
65-74	761	8,8%	29	8,7%
Eluaseme tüüp:				
korterimaja	2785	32,3%	94	28,3%
individaalmaja	5847	67,7%	238	71,7%

2.2. Küsitluse läbiviimine

Küsitlustöö viidi läbi ajavahemikus 16.juuni-04.juuli 2005.a. Küsitluse läbiviimisel osales 12 uuringukeskuse Faktum ja 3 uuringufirma Ariko MG küsitlajat. Küsitlusmeetodina rakendati *face-to-face* intervjuud vastajate kodudes. Küsitluse käigust annab ülevaate *Tabel 2.*

Tabel 2. Kokkuvõtte küsitlustööst

TULEMUS	Arv	% külastatud aadressidest
Intervjuu	332	45,5
Sihtrühm puudub	16	2,2
Kontakt puudub (kedagi pole kodus)	288	39,5
Sihtrühma kuuluv pereliige pole kodus	8	1,1
Keelduti kontaktist	33	4,5
Keeldumine sihtrühmas	47	6,4
60-74 aastaste kvoot täis	6	0,8
Kokku külastatud aadresse	730	100,0
<i>Kokku korduvvisiite</i>	<i>388</i>	<i>53,2</i>

Küsitlustöö kvaliteedi täiendamaks kontrollimiseks saadeti peale küsitlustöö lõppu välja 70 tagasisidekirja. Laekunud vastuste järgi võib teha järelduse, et küsitlajad on küsitluse läbi viinud nõuetekohaselt.

2.3. Andmetöötlus ja analüüs

Andmete töötlemisel kasutati SPSS statistikaprogrammi. Elanike vastuste analüüsi meetoditena kasutati jaotustabeleid ning risttabeleid. Jaotustabelid näitavad uuritud nähtuse, hoiaku või hinnangu osakaalu valla elanikkonnas tervikuna. Jooniste puhul on jaotuste kirjeldamisel arvesse võetud vaid teemaga kokku puutunud (nt. lasteaedadega ei ole üle pooltel elanikest viimastel aastatel tegemist olnud ning seetõttu nad alushariduse teenust hinnata ka ei saanud) ning sisulisi vastuseid andnud elanike vastuseid – st. jaotustest on kõrvale jäetud küsimusel mittevastanud inimesed, samuti "ei oska öelda" tüüpi vastused. Lisaks konkreetsetele faktidele ja hinnangutele probleemidele lasti küsitletutel hinnata ka rahulolu valdkondade arengutasemega üldiselt, kusjuures ankeedis etteantud hinnangud on seotud elukoha väärtustamise ning sooviga oma praeguses elukohas elada.

Jaotuste risttabelite abil analüüsiti nähtuse, hoiaku või hinnangu osakaalude varieeruvust sõltuvalt elanike sotsiaal-demograafilistest tunnustest, samuti elu- ja töökoha ning eluaseme tüübi alusel. Analüüsiti järgmisi tunnuseid:

- Sugu
- Vanusrühm
- Haridustase
- Hõive laad
- Sissetulekugrupp
- Elukoha piirkond – eristati 6 piirkonda: Viimsi alevik, Haabneeme alevik, lääneranniku külad, idaranniku külad, valla keskosa külad ja lõunaosa külad
- Praeguses elukohas elamise kestvus
- Töökoha asukoht
- Elamu tüüp – kas kortermaja või eramaja, korter kaksikmajas/ridaelamus
- Elamu vanus.

Mõnedel juhtudel on uuritud ka seda, kuidas elanike hoiakuid mõjutab nende tegelik käitumine, vastavate teenuste tarbimine jms.

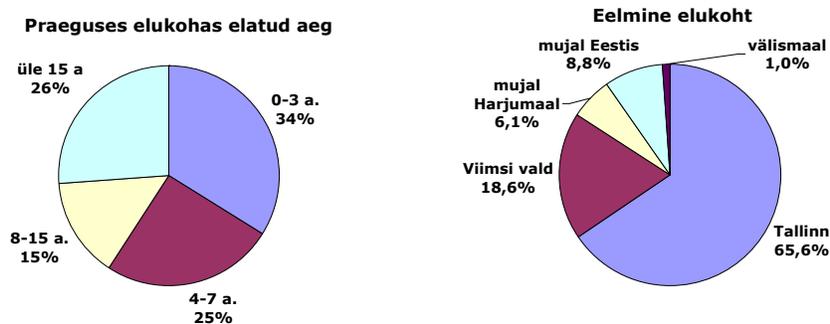
4. Uuringu tulemused

4.1. Elukoht, looduskeskkond ja asulamiljöö

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

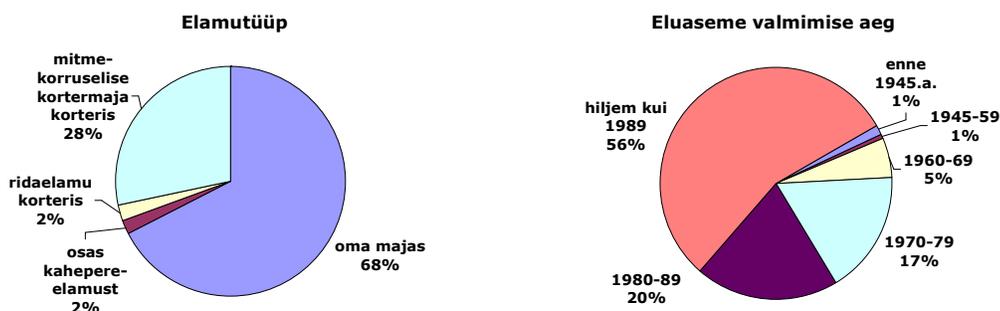
Valla elanikkonda iseloomustab väga lühiajaline seos oma elukohaga. 1/3 elanikest on elanud oma praeguses elukohas alla 4 aasta ning ligi 60% alla 8 aasta. Valla keskosa külades ulatub hiljuti sisserännanute (0-3.a. praeguses elukohas) üle poole elanikkonnast. Vaid 1/4 valla elanikest on elanud samas elukohas rohkem kui 15 aastat. Nende osakaal on suurem Viimsi ja Haabneeme alevikes. Oma praeguses elukohas on alatiselt elanud vaid 7%, kellest ligi pooled on noored 16-24.a. Seega moodustab põliselanikkond väga väikese osa valla elanikkonnast.

Ligi 2/3 elanikest on oma praegusesse elukohta elama asunud Tallinnast. Viimsi valla piires on viimati elukohta vahetanud alla 1/5 elanikest. Tallinnast valda elama asunute osakaal on suurem valla lõunaosa ja lääneranniku külades, väiksem Viimsi alevikus ja keskosa külades.

Küsitluse järgi elab 68% valla elanikest oma majas, 28% mitmekorruselise kortermaja korteris ning 2% nii ridaelamu korteris kui ka osas kahepereelamust. Kortermajade elanikud moodustavad üle 50% Viimsi ja Haabneeme elanikkonnast. Need andmed on kooskõlalised registriandmetega. Keskmisest enam elab kortermajades õpilasi/üliõpilasi ning vähem ettevõtjaid. Selget sisetuleku suurusest sõltuvat segregatsiooni kortermajade ja eramajade elanikkonna vahel küsitlustulemused siiski ei näita.

Enamus valla elanikest elab suhteliselt uutes majades. Enne 1970 a. valminud majades elab küsitluse järgi vaid 7% elanikest. Üle poole elanikest elab aga 1990.a. või hiljem valminud elamutes. Küsitluse tulemused kattuvad Ehitisregistri andmetega, mis näitavad uute elamispindade arvu järsku tõusu just alates 2000. aastast.

Valdav osa eluruumidest kuulub vallas seda eluaset kasutavale leibkonnale. Oma eluaset ei oma vaid 3% elanikkonnast.

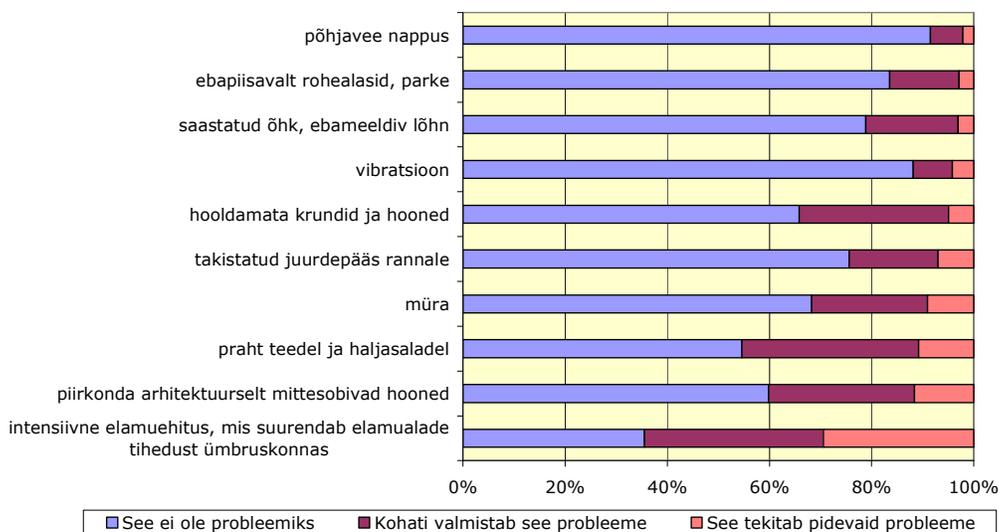
Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Elukohaga seotud keskkonna ja miljöoprobleemidest on elanike jaoks olulisim intensiivse elamuehitusega kaasnev elamualade tiheduse kasv – ligi 30% jaoks tekitab see pidevaid probleeme ning veel lisaks 30%-le kohatiseid probleeme. Probleemi tunnetavad enam korterelamute elanikud ning need, kes on oma elukohas kauem elanud.

Märkimisväärsemateks probleemideks on hinnatud veel piirkonda arhitektuurselt mittesobivaid hooneid ning prahti teedel ja tänavatel. Mõlemad probleemid on kõige enam esile toodud Haabneeme alevikus, kus üle 50% elanike jaoks valmistab see vähemalt kohatiseid probleeme ja 15-20% jaoks pidevaid probleeme.

Ülejäänud keskkonna- ja miljöoprobleemide puhul jääb nende esinemine ja tunnetamine tagasihoidlikuks. Vaid alla 5% elanike jaoks on tõsiseks probleemiks vibratsioon, saastatud õhk, ebapiisavalt rohealaid ning põhjavee nappus, alla 10% elanike jaoks aga müra, takistatud juurdepääs rannale, hooldamata krundid ja hooned.

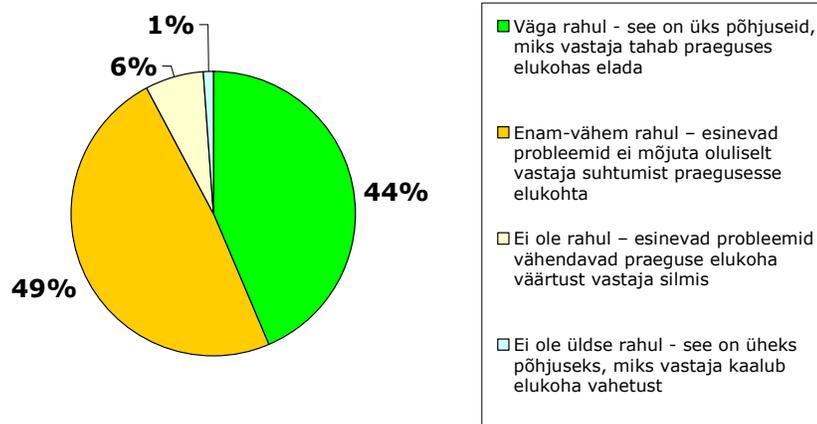
Elukohas ja selle ümbruses eksisteerivad keskkonna- ja miljöoprobleemid

Saastatud õhu probleem esineb enam Muuga elanike jaoks, müra ja vibratsioon lisaks Muugale ka Miiduranna ja Lubja küla elanikele. Kõige vähem täheldavad neid probleeme lääneranniku külade elanikud. Hooldamata krundid ja hooned on vähim probleemsed valla lõunaosa ja lääneranniku elanikele.

Valla elanike rahulolu oma elukoha ümbruse looduskeskkonna ja asulamiiljööga tervikuna on väga suur. 44% elanikest on sellega väga rahul, üle 90% vähemalt enam-vähem rahul ning vaid 7% on rahulolematuid. Rahulolematute osakaal on suurem praeguses elukohas kauem elanute seas, piirkondlikult tõuseb teiste seast rahulolematuse suurema määraga esile Haabneeme alevik.

Rahulolu elukoha ümbruse looduskeskkonna ja asulamiiljööga

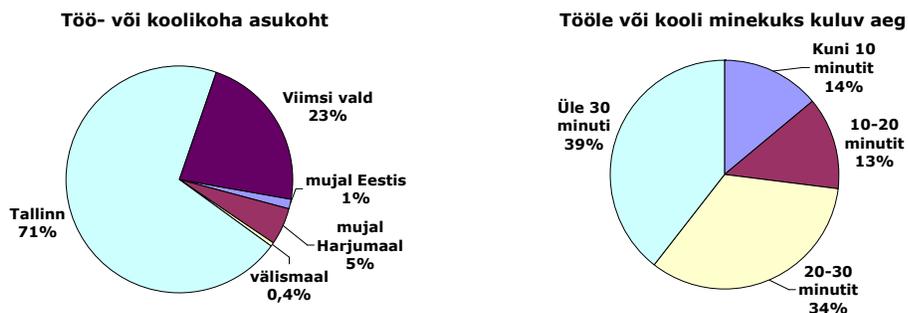
Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabelleid vaata Lisast, lk. 41-52

4.2. Ühendus elukohta ning töö- või koolikohta vahel

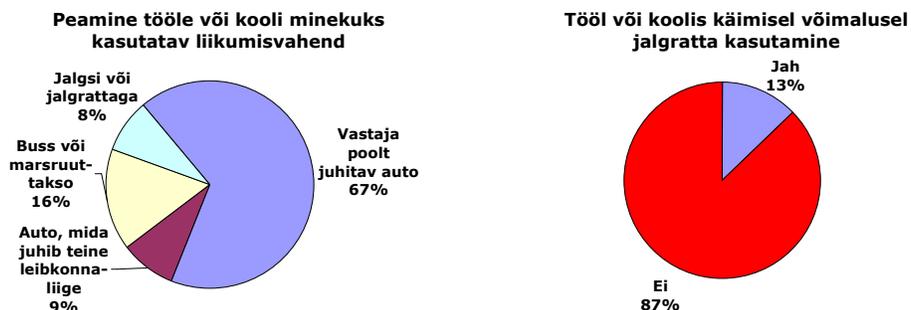
Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

Küsitluse järgi asub üle ¾ valla elanike töö- või koolikoht väljaspool valla territooriumit, valdavalt Tallinnas. Väljaspool valda töö- või õpikohta omavate elanike osakaal on suurem 25-49 aastaste vanusrühmas, kõrgharidusega, suurema sissetulekuga elanike seas.

Et paljude elanike töökoht või kool asub väljapool valla territooriumi, siis on vastavalt suur ka nende elanike osakaal, kellel kulub tööle minekuks suhteliselt palju aega – üle 2/3 elanikel kulub üle 20 minuti ja ligi 40 % üle 30 minuti. Väljaspool valda tööl käijate seas kulub üle 30 minuti tööle minekuks ligi pooltel. Piirkondlikult eristuvad Viimsi aleviku, lääneranniku ja valla keskosa külad, kelle elanikel kulub keskmisest kauem tööle või kooli minekuks.

Tööl või koolis käimiseks kasutab 2/3 elanikest iseenda poolt juhitud autot, kaassõitjana veel 9%. Kaassõitjate osakaalu suhteline väiksus võrreldes autojuhtidega viitab sellele, et autos on tööleminekul valdavalt ainult üks täiskasvanu. Bussi või marsruuttaksot kasutab peamise transpordivahendina vaid 16% elanikest, jalgsi või jalgrattaga käib tööl/koolis alla 10% elanikkonnast. Bussi kasutavad ning kaassõitjana sõidavad keskmisest enam naised, õpilased/õliõpilased ning vaesemad vallaelanikud. Bussi kasutatakse peamise tööle/koolimineku transpordivahendina enam ka alevikes ja lääneranniku külades, st. seal, kus bussiliiklus on tihedam. Valla territooriumil töötavatest elanikest käib valdavalt jalgsi või jalgrattal tööl u. 1/3 elanikest.

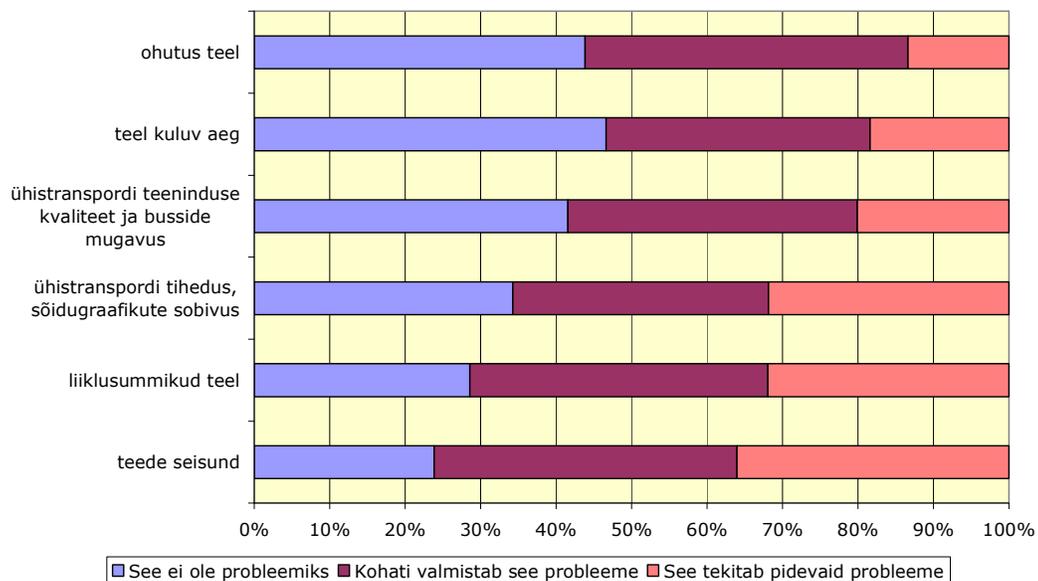

Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Tööl ja koolis käimisega seotud liiklusprobleemidest on elanike hinnangul olulisim teede seisund. Pea sama olulisteks probleemideks on ka liiklusummikud teel ning ühistranspordi liinide tihedus. Kõigi nende puhul tekitavad need vähemalt 30% vastanute jaoks pidevaid probleeme ning kohatiseid probleeme 30-40% jaoks. Teede seisundi suhtes on kriitilisemad vallast väljas tööl käivad elanikud, samuti valla alevikes elavad inimesed. Vähem on teede seisundit probleemseks hindavaid inimesi läänerranniku ja keskosa külade elanike seas. Liiklusummikud on vähem probleemsed läänerranniku ja lõunaosa külade elanike jaoks. Teel kuluva aja hindamisel eristuvad valla lõunaosa külad, kelle jaoks esineb seda probleemi teistest piirkondadest oluliselt vähem.

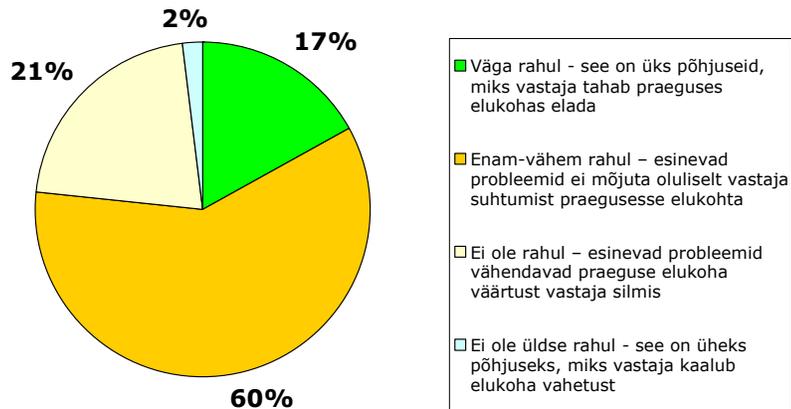
Teel kuluv aeg ja liiklusummikud on tihedamini probleemiks autot ise juhtivale ning ühistranspordi kasutajale ning vähem kaassõitjatele ja jalgsi/jalgrattal tööl käivatele inimestele. Teede seisundile ja ohutusele kui probleemidele pööravad rohkem tähelepanu aga kaassõitjad. Ühistranspordi liikluse tiheduse ja teeninduse kvaliteedi suhtes on kriitilisemad need, kes peamiselt bussi ja marsruuttaksoga tööl/koolis käivad - st. pidevad ühistranspordi kasutajad.

Tööl ja koolis käimisega seotud liiklusprobleemid

Rahulolu liikumisvõimaluste ning ühendusega elukoha ja töö- või õpikoha vahel on uuritud valdkondadest kõige väiksem. Ligi ¼ elanikest ei ole sellega üldse rahul ja vaid 17% väga rahul. Rahulolematust on suurem just peamiselt ühistranspordi tööl/koolis käimisel kasutavate elanike seas; nende seas, kes töötavad vallast väljast. Valdkonnaga rahulolematuid on enam ka 25-49 ja eriti töötavate üle 65 aastaste seas, samuti praeguses elukohas vähest aega elanute seas. Piirkondlikult on kriitilisemad ida- ja läänerranniku ning lõunaosa külade elanikud.

Rahulolu liikumisvõimaluste ja ühendusega elu- ja töökoha või kooli vahel tervikuna

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 52-60

4.3. Lapsed ja haridus

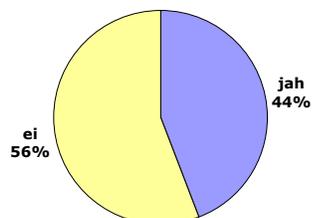
Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

19% küsitletutest on perekonnas lasteaiaeaeline laps või lapsed. Lasteaiaeaalaste lastega vanemate osakaal on suurem nende elanike seas, kes on hiljuti oma elukohta elama asunud, pigem jõukamate, haritumate ja väljaspool valla territooriumi töötavate inimeste seas. Piirkondlikult on lasteaiaeaalaste lastega vanemaid enim idaranniku külades, samuti Haabneemes ja valla keskosa külades.

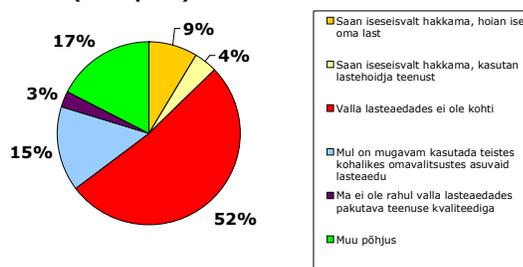
Vallas asuvates lasteaedades käib alla poolte lasteaiaeaalaste lastega perekondade lapsed. Valla lasteaedades mittekäivate perede osakaal ületab vallas lasteaedu kasutatavate peresid oluliselt korruselamutes, piirkondlikult aga idaranniku ja lõunaosa külades ning Viimsi alevikus. Vanemate töökohta asukoha mõju valla lasteaedade kasutamisele ei ole oluline.

Peamise põhjusena, miks ei kasutata vallas asuvate lasteaedade teenuseid, tuuakse välja see, et valla lasteaedades ei ole kohta, aga samuti seda, et perekonnal on mugavam kasutada teiste kohalike omavalitsuste territooriumil asuvaid lasteaedu. Piirkondlikult on lasteaiaeaalaste puudumist olulise põhjusena esile toodud kõikjal peale Haabneeme ja valla keskosa külade. Muude põhjuste all tuuakse sagedamini välja lapse väiksest vanust, mistõttu ei soovita teda veel lasteaeda panna. Iseseisvalt hakkama saavate/saada tahtvate vanemate osakaal jääb alla 15%.

Peres olevate kõigi lasteaiaeaalaste laste käimine vallas asuvas lasteaias

Peamine põhjus, miks lasteaiaeaaline laps (või lapsed) ei käi vallas asuvas lasteaias

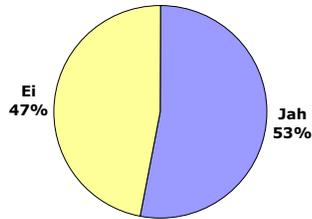
Koolealisi lapsi oli 44% küsitletute peredes. Kooliealiste lastega perede osakaal on suurem nende seas, kes on praeguses elukohas elanud 4-15a. – st. kooliealiste lastega pered on praeguses elukohas keskmiselt kauem elanud kui lasteaiaeaalaste lastega pered. Erinevalt lasteaiaeaalistest peredest siin positiivset seost jõukuse või vanemate haridusega ei ole. Piirkondlikult on koolealiste lastega perede osakaal suurem ida- ja lääneranniku ning lõunaosa külades ning Viimsi vallas töökohta omavate vanemate puhul.

Vallas asuvates üldhariduskoolides käivate kooliealiste lastega perede ning nende perede, kelle lapsed ei käi vallas koolis, arv on ligikaudu võrdne. Valla koole kasutavad rohkem pigem väiksema sissetulekuga ja praeguses elukohas kauem elanud pered. Hiljuti praegusesse elukohta kolinud, jõukamate ja väljaspool töötavate vanemate puhul on suurem osakaal nendel peredel, kelle kooliealised lapsed ei käi mitte vallas asuvates koolides vaid mujal.

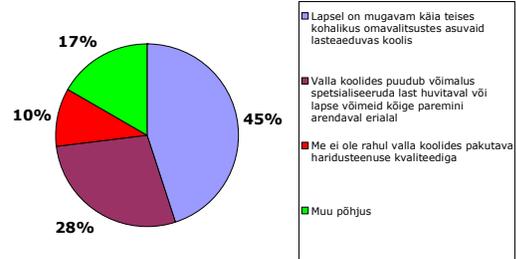
Peamiseks põhjuseks, miks lapsed ei käi vallas asuvas koolis, on mugavus ja harjumus – paljud hiljuti valda elama asunud perede lapsed jätkavad vanas koolis. Mugavust toovad põhjusena, miks laps ei õpi valla koolis rohkem esile vallas vähem elanud ja mujal töökohta omavad pered. Piirkondlikult on selliste perede osakaal suurem idarannikul ning valla kesk- ja lõunaosa külades. Umbes

¼ juhtudel on peamise põhjusena rõhutatud ka kooli spetsialiseerumise olulisust koolivalikul, sh. venekeelse kooli/klasside puudumist vallas.

Peres olevate kõigi kooliealiste laste käimine vallas asuvas koolis

Peamine põhjus, miks kooliealine laps (või lapsed) ei käi vallas asuvas koolis

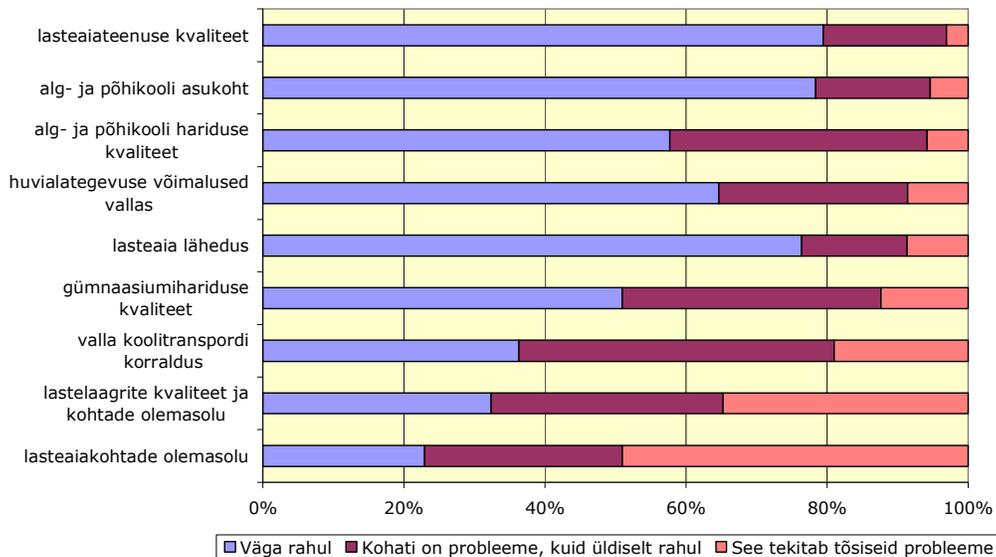
Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Hariduselu korralduses on valla elanikud rahulolematumad lasteaiakohtade ebapiisavuse osas, kus ligi pool kõigist teemaga kokkupuutunudest leiab, et see tekitab tema perekonnale tõsiseid probleeme. Lasteaiakohtade puudumist tunnetavad olulise probleemina kõige enam valla lääne- ja idaranniku ning lõunaosa külade lapsevanemad, kõige rahulolevamad ollakse keskosa küldes.

Suur on rahulolematute osakaal ka seoses koolitranspordi korralduse ja lastelaagrite osas. Viimase küsimusega on kokku puutunud siiski üsna väike osa elanikest. Valla koolitranspordi korralduse osas on enim kriitilisi hinnanguid kesk- ja idaosa küldes, keskmisest enam ka Viimsi alevikus ja läänerannikul.

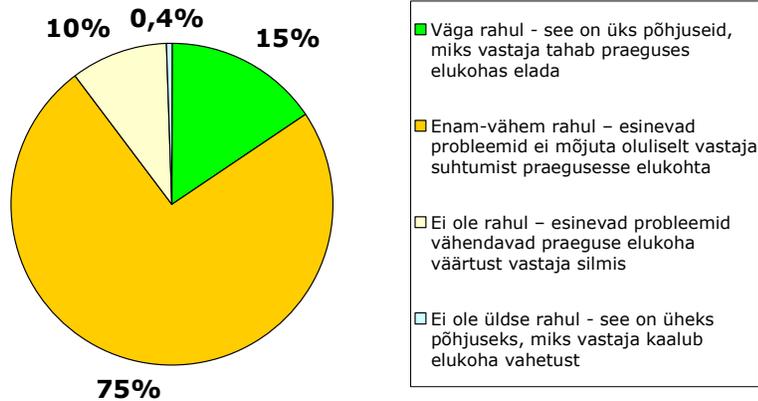
Lasteaia kaugus ning alg- ja põhikooli asukohta küsimus on tõsiseks probleemiks rohkem lõunaosa külade elanikele.

Rahulolu hariduselu korraldusega

Haridusteenuse kvaliteedi ja kättesaadavusega ollakse vallas valdavalt enam-vähem rahul. Probleemid valdkonnas vähendavad elukeskkonna kvaliteeti vaid 10% vastanutest, 15% on valdkonnaga aga väga rahul. Teistest pisut kriitilisemad on hiljuti oma praegusesse elukohta elama asunud vallakodanikud, valla idaranniku ja lõunaosa külade elanikud.

Rahulolu haridusteenuse kvaliteedi ja kättesaadavusega tervikuna

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 60-70

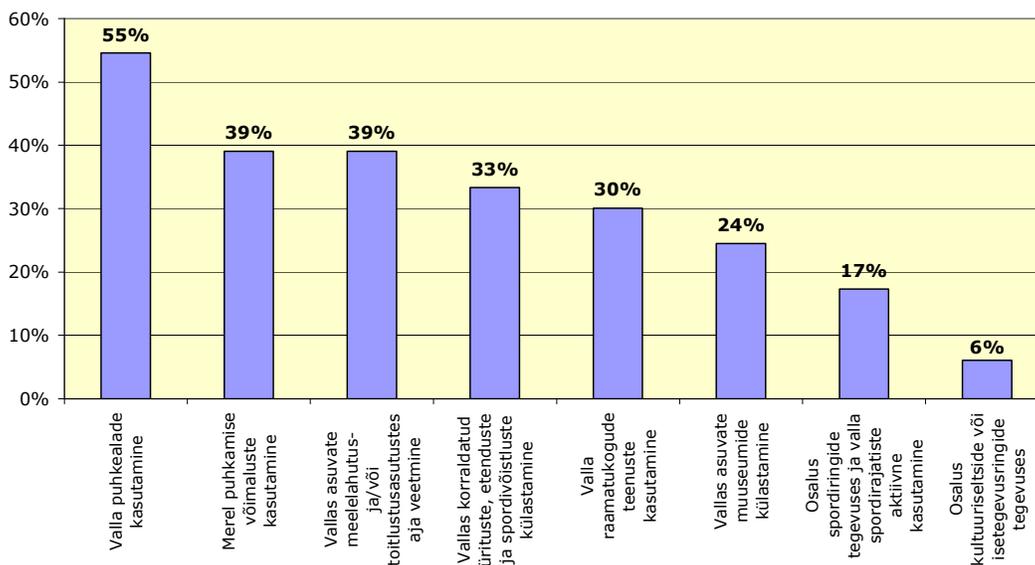
4.4. Vaba aeg, kultuur ja sport

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

Vaba aja veetmise võimalustest vallas kasutatakse elanike poolt enim siin asuvaid puhkealasid. Puhkealasid kasutavad kõige enam lääneranniku ja lõunaosa külade elanikud, eramajades elavad inimesed, teistest vähem idaranniku elanikud.

Olulisel kohal elanike vaba aja sisustamisel on ka merel puhkamine, meelelahutus ja toitlustusasutustes viibimine ning korraldatud üritustel osalemine. Merepuhkuse võimalusi kasutavad rohkem ida- ja lääneranniku elanikud, vähem alevike ja valla keskosa külade elanikud. Idaranniku ja lõunaosa külade elanikud käivad teistest vähem vaba aega veetmas valla meelelahutus ja toitlustusasutustes. Erinevalt enamusest teistest vaba aja veetmise viisidest ei ole siin erinevust vallas ja vallast väljas tööl käijate vahel. Vallas korraldatud üritustest, etendustest jäävad rohkem kõrvale valla idaranniku ja lõunaosa külade elanikud, samuti vanemad üle 65 a. vanusrühma kuuluvad vallaelanikud. Üritusi külastavad enam vallas töötavad elanikud ning oma praeguses elukohas juba kauem (4-15.a) elanud inimesed.

Vaba aja veetmine vallas

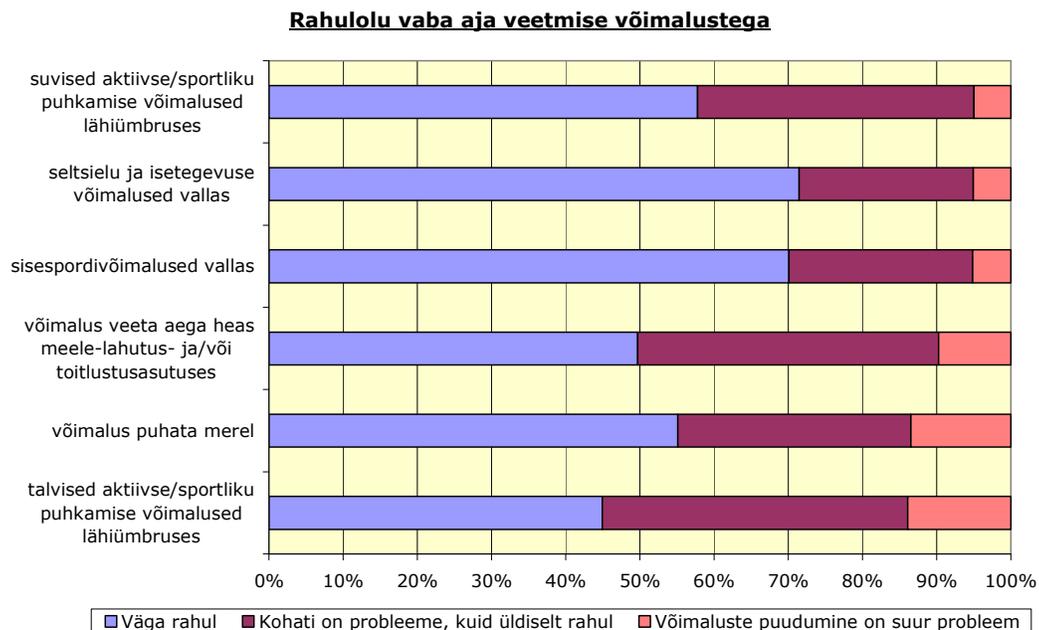

Valla raamatukogude teenuseid kasutab 30% ning muuseumi külastab 24% elanikest. Valla muuseumi külastavad pigem naised, vanemad inimesed, kes on vallas kauem elanud ja siin töötavad. Piirkondlikult eristuvad selgelt Haabneeme ja Viimsi alevikud ning lääneranniku külad (kus muuseumid asuvad) – milles ligi 1/3 elanikest külastab vallas asuvaid muuseumi – ning idaranniku, lõuna- ja keskosa elanikud, kus külastatavuse tase jääb neile üle 2 kordselt alla. Ka raamatukogu teenuseid kasutavad rohkem naised ja praeguses elukohas kauem elanud. Piirkondlikult on valla raamatukogude külastajate osakaal suurem alevikes ning väga tagasihoidlik idaranniku ja lõunaosa külade elanike seas.

Vaba aega aktiivsemalt sisustavate elanike osakaal on väiksem – regulaarselt tegeleb spordiga alla 1/5 ning kultuurilistes isetegevusringides osaleb 6% valla elanikest. Kultuuriseltsides ja isetegevusringides osalemine on aktiivsem nooremas ja vanemas vanuserühmas, valla alevikes, Viimsi vallas töötavate või õppivate elanike seas, kes on praeguses elukohas elanud keskmisest kauem. Aktiivne sporditegevus valla spordiringides ja rajatistel on populaarne noorte ja nooremas keskeas elanike, ning pigem naiste seas. Sarnaselt kultuurilisele isetegevusele on spordiga regulaarselt tegelejate osakaal suurem valla alevikes, kuid erinevalt sellest ei sõltu töö- või õpikoha asukohast.

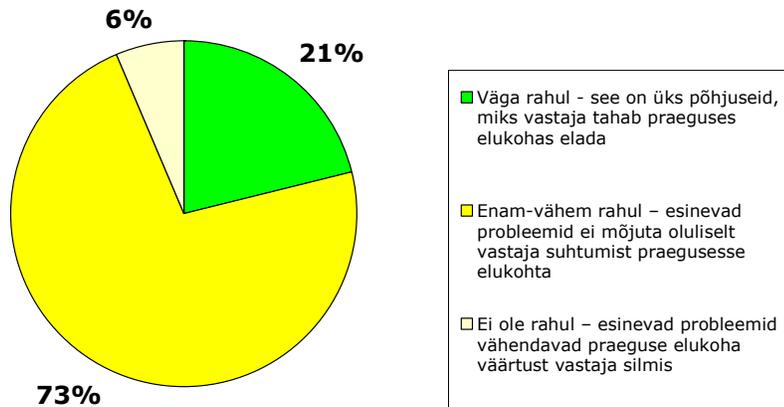
Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Vaba aja veetmise võimalustest ollakse enim rahul isetegevuse ning spordivõimalustega vallas. Mõnevõrra suurem on kriitiliste hinnangute osakaal talviste aktiivse puhkamise ja merel puhkamise võimalustega. Välisportdivõimaluste osas on pisut rahulolematumad noored, meelelahutus- ja toitlustuskohtade osas suurema sissetulekuga valla elanikud. Viimane on olulisemaks probleemiks ka idaranniku elanike, samuti Viimsi vallas töötavate elanike jaoks. Piirkondadest on sise- ja välisspordivõimaluste puudumine enam probleemiks idaranniku külades, merepuhkuse osas aga lõunaalade ja lääneranniku külades.

Vaba aja võimaluste veetmisega tervikuna ollakse vallas üsna rahul. Väga väike on rahulolematute osakaal. Kriitilisimad on praeguses elukohas üle 15 aasta elanud ja eramajades elavad inimesed. Rahulolematute osakaal on suurem lõunaosa ja idaranniku külades.

Rahulolu vaba aja veetmise võimalustega oma piirkonnas ja vallas tervikuna

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 70-83

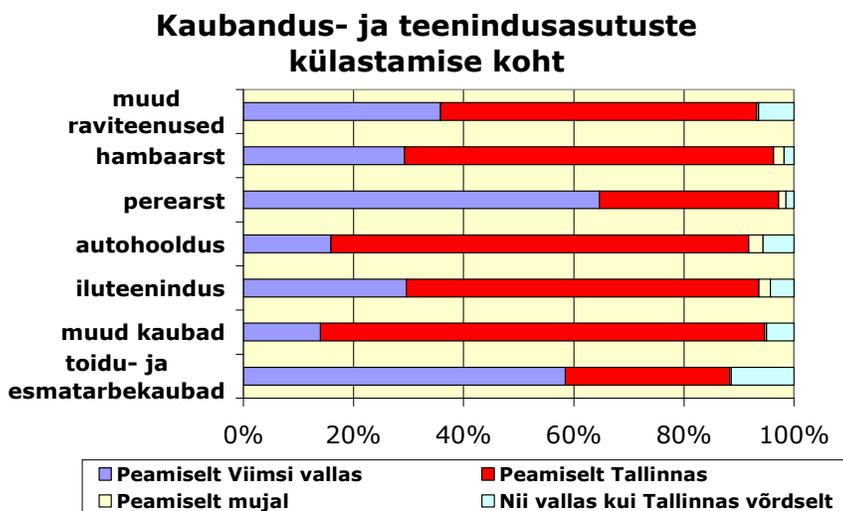
4.5. Kaubandus ja teenindus

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

Küsitluse järgi teeb üle oma toidu- ja esmatarbekaupade sisseostud peamiselt Viimsi vallas, 30% aga Tallinnas. Seejuures on ka väljaspool Tallinnat töötavate elanike seas rohkem neid, kes teevad oma peamised ostud Viimsi valla toidukauplustes. Piirkondlikult varieerub peamise toidukaupade ostukoht tugevalt – idaranniku ja lõunaosa külade elanikest üle 60% ostab toidukaupu peamiselt Tallinnast, ülejäänud piirkondades jääb aga 10-30% vahele.

Muude kaupade osas on valla elanikele peamiseks ostukohaks valdavalt Tallinn, sh. mõnevõrra vähem alevike elanikele ja enam külade elanikele. Märkimisväärselt erineb ka tööstuskaupade peamise ostukoha osakaal vallas ja vallast väljapool töötavate elanike puhul – kui esimesel puhul on u. ¼ jaoks peamiseks sisseostude tegemise kohaks ikkagi Viimsi vald, siis Tallinnas töötavate elanike puhul on see vaid 6%.

Ka iluteeninduse ja autohoolduse puhul on suurema osa valla elanike jaoks peamiseks teenuse osutamise kohaks Tallinn ning oluline käitumise mõjutaja töökoha asukoht. Iluteeninduse osas ületab vald teenuse pakkumise asukohana vallas töötavate inimeste hulgas, kuid on väga väike väljaspool valda töötajate seas. Piirkondlikult eristuvad valla alevikud ja lääneranniku külad, kus elanikud kasutavad rohkem vallas asuvaid ilu- ja juuksurialonge (u. 35%) ning idaranniku, kesk- ja lõunaosa külad, kus nende osakaal jääb 10-15% vahele.

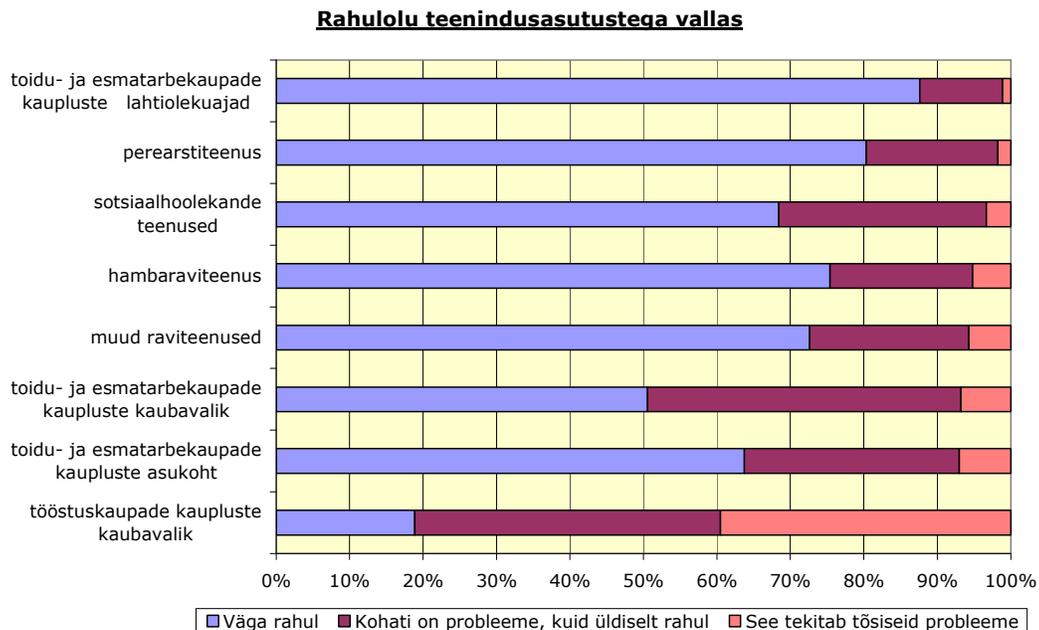
Sarnaselt muudele teenustele konkureerivad ka tervishoius valla elanike eest vallas asuvad teenusepakkujad Tallinnaga. Perearstiteenuse puhul on ülekaal vallas – 2/3 elanikest kasutab vallas asuva ja 1/3 Tallinnas asuva perearsti teenuseid. Perearsti asukoha puhul on oluliseks teguriks praeguses elukohas elatud aeg. Kui lähiajal valda kolinud inimeste puhul on perearstipraksise asukohaks võrdselt nii vald kui Tallinn, siis elukohas elatud aja kasvades suureneb ka vallas perearsti juures käivate inimeste osakaal ulatudes üle 15.a. praeguses elukohas elanute puhul 85%-ni. Tugevalt sõltub perearsti asukoht ka

töökoha asukohast – Tallinnas töötavad inimesed omavad keskmisest sagedamini ka perearsti Tallinnas. Piirkondlikult eristuvad perearsti asukoha suhtes lõunaosa ja eriti idaranniku külad, kus Tallinn on märgatavalt olulisem perearstiteenuse asukoht kui vald.

Hambaarsti (67%) ja muude tervishoiuteenuste osas (58%) on üle poolte valla elanike puhul teenuse pakkuja Tallinnas. Hambaarsti ja muude tervishoiuteenuste kasutamisel on seos elukoha püsivuse ja töökoha asukohaga samuti tugev. Kui praeguses elukohas vaid vähest aega elavate inimeste seas domineerib Tallinn mitmekordselt valla ees teenuse asukohana, siis kauem paigal elanute puhul on vald isegi olulisem terviseteenuste pakkuja kui Tallinn. Hambaravi teenuse osas on teistest piirkondadest selgelt suurem Tallinna osakaal keskosa külade elanikkonnas. Muude tervise- ja raviasutuste teenuseid kasutavad enim alevike ning vähim kesk- ja lõunaosa külade elanikud.

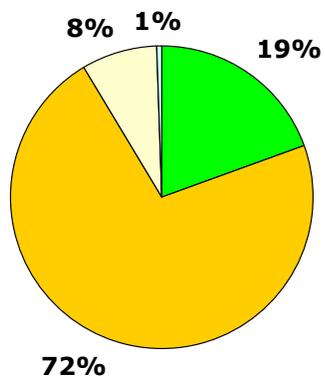
Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Kõige probleemsem on valla elanike hinnangul vallas asuvate tööstuskaupade kaupluste kaubavalik. Ülejäänud teenuste osas ollakse enamasti üldiselt või väga rahul. Piirkonniti teeninduse ja kaubandusega rahulolu kohati siiski varieerub oluliselt. Nii on toidu- ja esmatarbekaupade kaupluste asukoha suhtes väga rahulolematud ligi ¼ idaranniku külade elanikest. Selle piirkonna elanikud on kriitilisimad ka tööstuskaupade kaupluste asukoha suhtes.

Valla kaubanduse ja teenindusega tervikuna ollakse vallas valdavalt enam-vähem rahul, ligi 1/5 elanikest on ka väga rahul. Rahulolematute osakaal on suurem idaranniku ja lõunaosa külade elanike seas, samuti väljaspool vald töötavate inimese seas.

Rahulolu kaubanduse ja teenindusega vallas tervikuna

- Väga rahul - see on üks põhjuseid, miks vastaja tahab praeguses elukohas elada
- Enam-vähem rahul - esinevad probleemid ei mõjuta oluliselt vastaja suhtumist praegusesse elukohta
- Ei ole rahul - esinevad probleemid vähendavad praeguse elukoha väärtust vastaja silmis
- Ei ole üldse rahul - see on üheks põhjuseks, miks vastaja kaalub elukoha vahetust

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 83-93

4.6. Kommunaalteenused ja tehnilised kommunikatsioonid

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

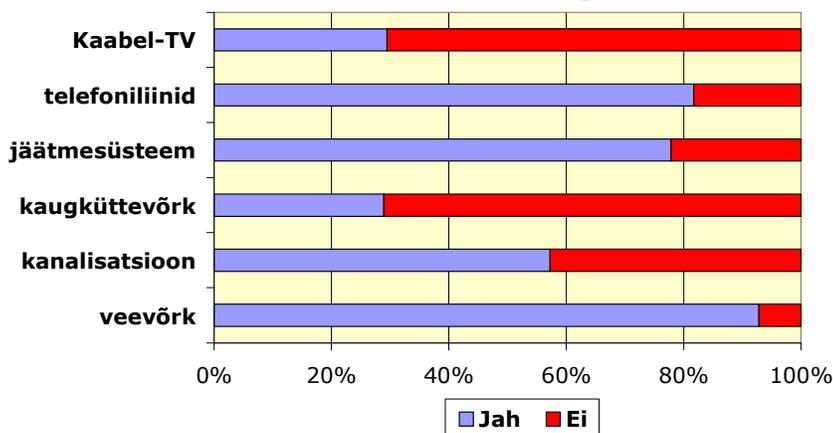
Valdav osa valla elanike majapidamistest on ühendatud veevõrguga. Veevõrguga ühendatud eluasemete osakaal on mõnevõrra väiksem eramajades ning uuemates, peale 1989.a valminud majades. Kõige väiksem on veevärgiga ühendatud majapidamiste osakaal valla lõunaosa külates – u. 70%. 10% ringis on veevärgiga mitteühendatud majapidamiste osakaal ka idaranniku ja keskosa külates.

Kanalisatsioonivõrkudega ühendatud majapidamiste osakaal on oluliselt väiksem – vaid natuke üle poolte majapidamiste reoveed läbivad kanalisatsioonisüsteemi. Kanalisatsioon on valdaval osal kortermajade majapidamistest, kuid ainult u. 2/5 eramajade majapidamistest. Piirkondadest eristub idarannik, kus kanalisatsioonivõrguga ühendatud majapidamiste osakaal on minimaalne, ning teiselt poolt Haabneeme, Viimsi ja valla keskosa külad, kus 80-90% majapidamistest omavad kanalisatsiooni. Vaid alla 25% majapidamistest on kanalisatsiooniga liitunud ka lääneranniku ja idaalade külates.

Kaugküttevõrguga on liitunud peamiselt ainult kortermajade elanikud Viimsis ja Haabneemes ning vaid 6% teist tüüpi eluasemetes asuvatest majapidamistest.

Jäätmete äraveo lepingu on sõlminud üle ¾ valla majapidamistest, sh. ligi 95% korterelamutes asuvatest ning 70% eramajades asuvatest peredest. Probleemseimad piirkonnad on idarannik ja valla lõunaosa, kus liitunute osakaal on vaid u. 50%.

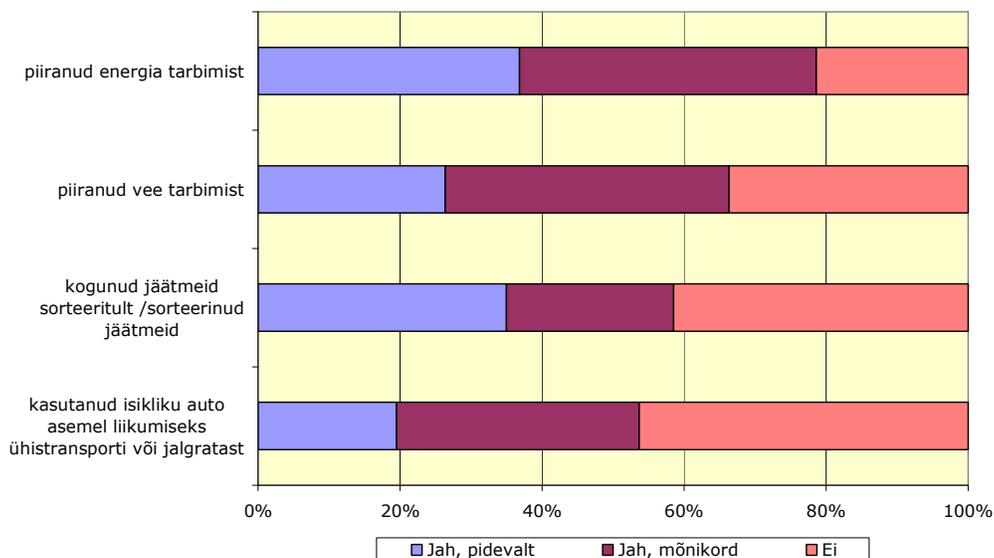
Majapidamiste ühendatus tehniliste kommunikatsioonidega

Telefoniliin on üle 80% majapidamistes, kusjuures uuemates majades on ühendatute osakaal kõige väiksem. Piirkondlikult tõuseb esile lõunaosa, kus telefoniliinid on vaid 50% majapidamistes. Kaabel-TV jõuab valdavasse osasse valla kortermajade majapidamistesse – Haabneeme ja Viimsisse – kuid mitte mujale.

Kokkuhoiu ja keskkonnasäästu eesmärgil on valla elanikud kõige enam piiranud energia tarbimist, samuti sorteerinud jäätmeid – mõlemal puhul on säästumeetmeid pidevalt rakendanud üle 30% elanikest.

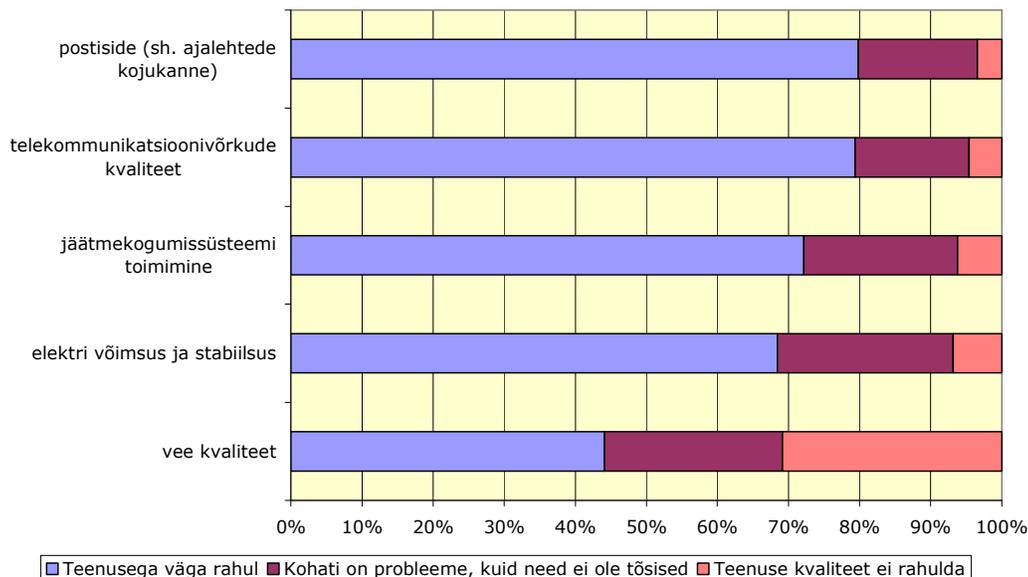
Majapidamine on kokkuhoiu ja keskkonnasäästu eesmärgil:

Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Kõige suuremat probleemi valla elanikkonnale valmistab vee kvaliteet – üle 30% ei ole sellega rahul. Ühtmoodi suur on rahulolematute osakaal nii korterelamutes kui eramajades elavate inimsete seas, nii vanemates kui uuemates majades. Piirkondlikult tõusevad esile Haabneeme, läänerannik ja valla lõunaosa, kus 30-50%-i valla elanikest teenuse kvaliteet ei rahulda. Kõige enam on vee kvaliteediga rahul olevaid idarannikul.

Rahulolu kommunaalteenuste ja tehniliste infrastruktuuridega

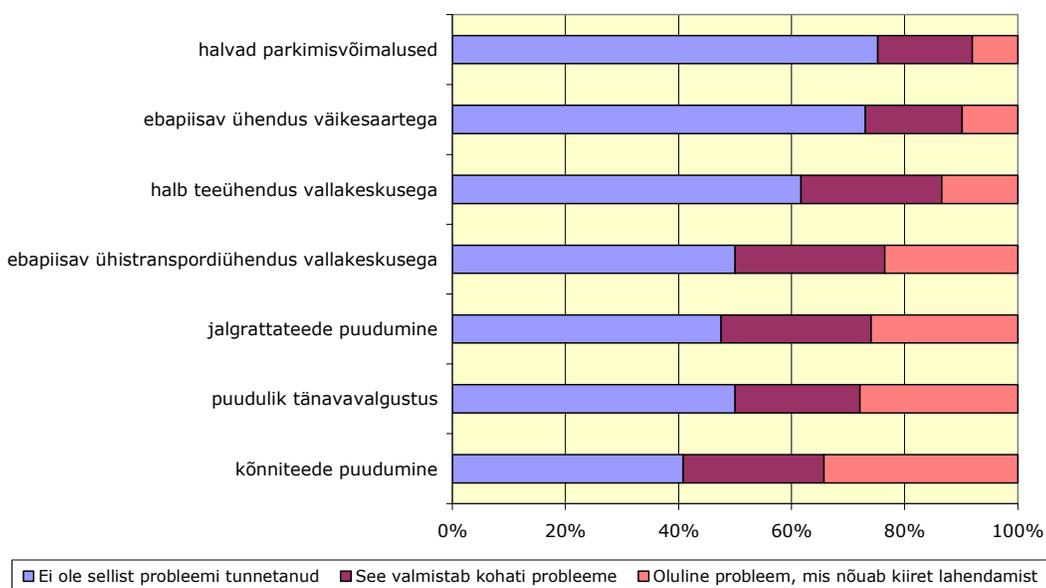

Teiste kommunaalteenuste osas jääb nende osakaal, keda teenus ei rahulda, alla 10%. Elektrivõimsuse puhul on keskmisest suurem rahulolematute protsent eramajade elanike seas, ida- ja lääneranniku ning lõunaosa külates. Jäätmekogumissüsteemi toimimise osas on keskmisest enam rahulolematuid valla lõunaosa külates.

Vallasiseste teede- ja ühistranspordivõrgu puhul hindavad valla elanikud probleemseimaks kõnni- ja jalgrattateede puudumise. Kõnni- ja jalgrattateede probleem on olulisem just eramajades elavate inimeste seas, eelkõige idarannikul ja lõunapiirkonna külates.

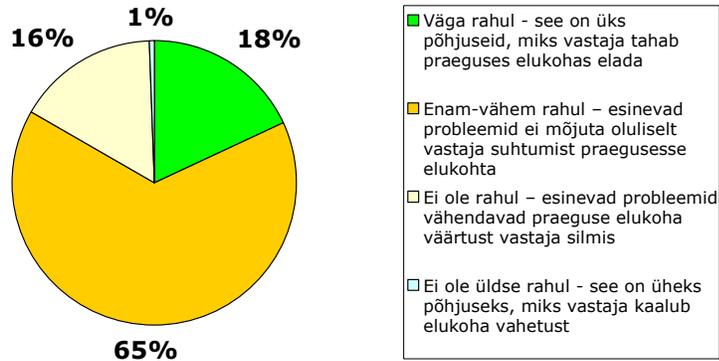
Üle 20% peab niivõrd probleemseks, et see nõuab kiiret lahendamist, veel puudulikku tänavavalgustust ja ebapiisavat ühistranspordiühendust valla keskusega. Ka tänavavalgustuse probleem on enam tunnetatud eramajade elanike poolt. Probleem on keskmisest rohkem esile tõstetud ida- ja lääneranniku ja lõunaosa külade elanike seas. Ebapiisav ühistranspordi ühendus vallakeskusega valmistab kõige enam probleeme idaranniku ja lõunaosa külade elanikele.

Probleemid vallasiseste teede ja ühistranspordiga

Valdav osa valla elanikest on tehniliste kommunikatsioonide tasemega tervikuna vallas ja oma elukohas enam-vähem rahul. Siiski on rahulolematute osakaal – 17% - valdkondadest üks suurimaid. Rahulolematute osakaal on suurem eramajades elavate inimeste seas, ida- ja lääneranniku ning lõunaosa külates, väljaspool valda elavate inimeste hulgas.

Rahulolu tehniliste kommunikatsioonide tasemega oma piirkonnas ja vallas

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 93-105

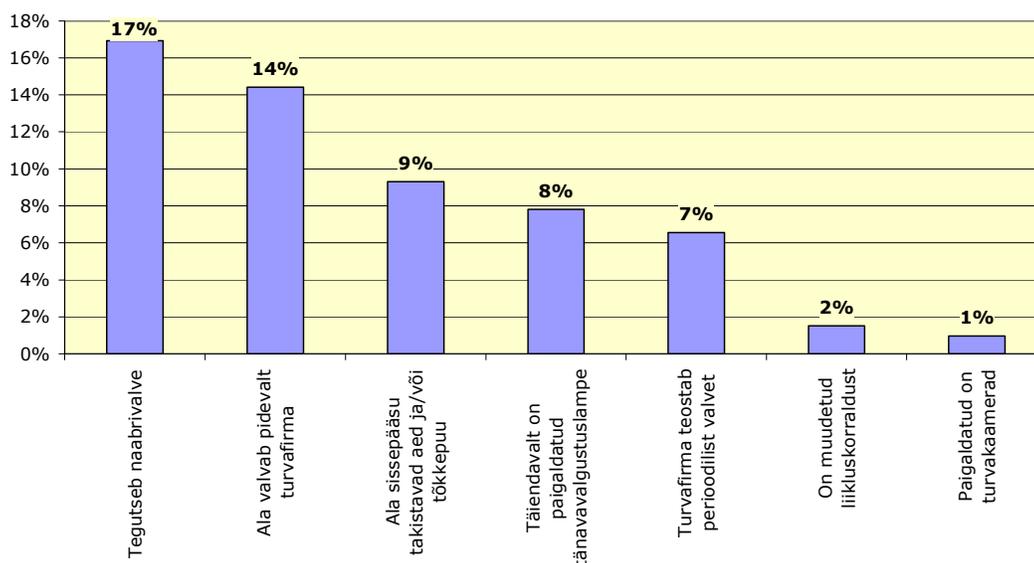
4.7. Turvalisus

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

Ligi poolte valla elanike elukohas on lisaks riiklikule korrakaitsele – politseile – rakendatud lisameetmeid turvalisuse tõstmiseks. Kõige enam kasutatakse täiendavaid abinõusid valla keskosa (Kelvingi) ja idaranniku (Randvere) külades, keskmisest vähem aga Viimsi alevikus ning lõunaosa külades (Miiduranna, Muuga).

Levinuim turvalisust suurendav meede on naabrivalve ja turvafirmade pidev või perioodiline territooriumi valve. Naabrivalve on levinuim ida- ja läänerranniku ning keskosa külades, turvafirmade valvet tõstavad esile Kelvingi ja Püüsi külade elanikud.

Turvalisuse tõstmiseks rakendatud meetmed

Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

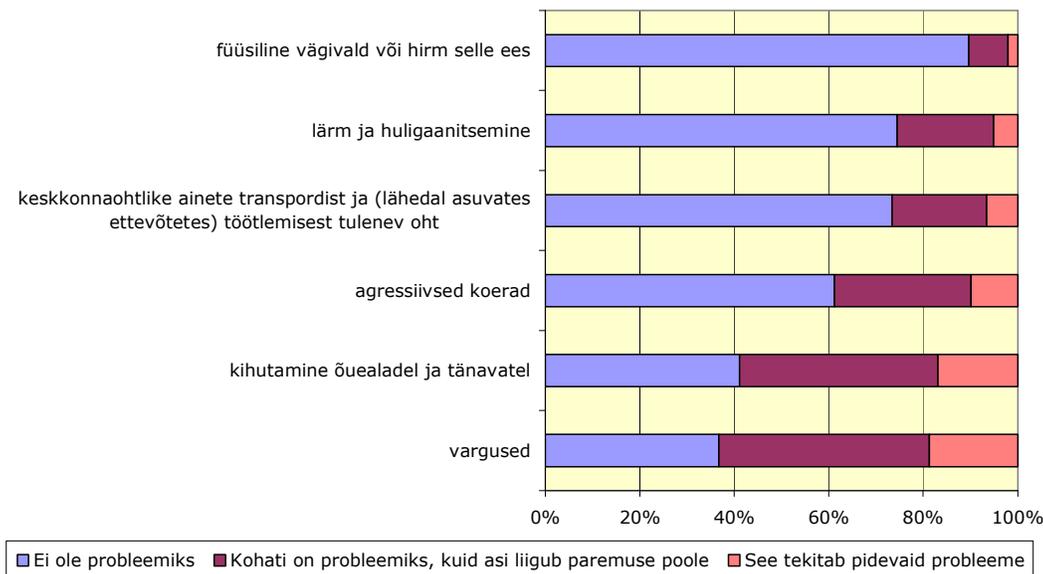
Turvalisuse probleemidest on valla elanike jaoks tõsisem vargused ning kihutamine õuealadel ja tänavatel. Seejuures on vargused hinnatud võrdset probleemseks nii eramajade kui kortermajade elanike poolt. Varguste osas on probleemseim piirkond idarannik, kihutamine häirib aga enim keskosa külade elanikke.

Agressiivsed koerad on keskmisest olulisemaks probleemiks eramajade elanikele, idaranniku ja lõunaosa külades. Lärm ja huligaanitsemine enam probleemiks läänerranniku ja keskosa külade elanike jaoks.

Füüsiline vägivald ja hirm selle ees on turvalisuse probleemidest elanike poolt kõige vähem välja toodud. Keskmisest pisut rohkem on see oluline naiste, noorte ja üle 65 aastaste vallaelanike seas.

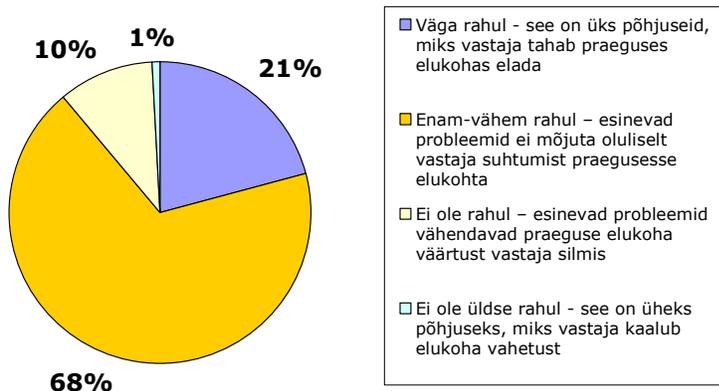
Keskkonnaohtlike ainete veo ja käitlemisega seotud probleemid ei ole valla elanike seas laialt teadvustunud. Vastavalt selle tegevuse piirkondlikule iseloomule hinnatakse probleemi tõsiseks rohkem lõunaosa külates, täpsemalt Muugal.

Turvalisusprobleemide olemasolu

Elanike rahulolu turvalisusega on valdav. Vaid u. 10% jaoks vähendavad turvalisuse probleemid nende elukoha väärtust. Rahulolematute osakaal on suurem naiste, noorte, koduste ning eramajade elanike seas. Piirkondlikult on turvaprobleeme tõsisemaks hinnatud lõunaosa ja idaranniku ning Haabneeme elanike poolt.

Rahulolu turvalisuse tasemega oma piirkonnas

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 106-114

4.8. Kogukond ja koostöö

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

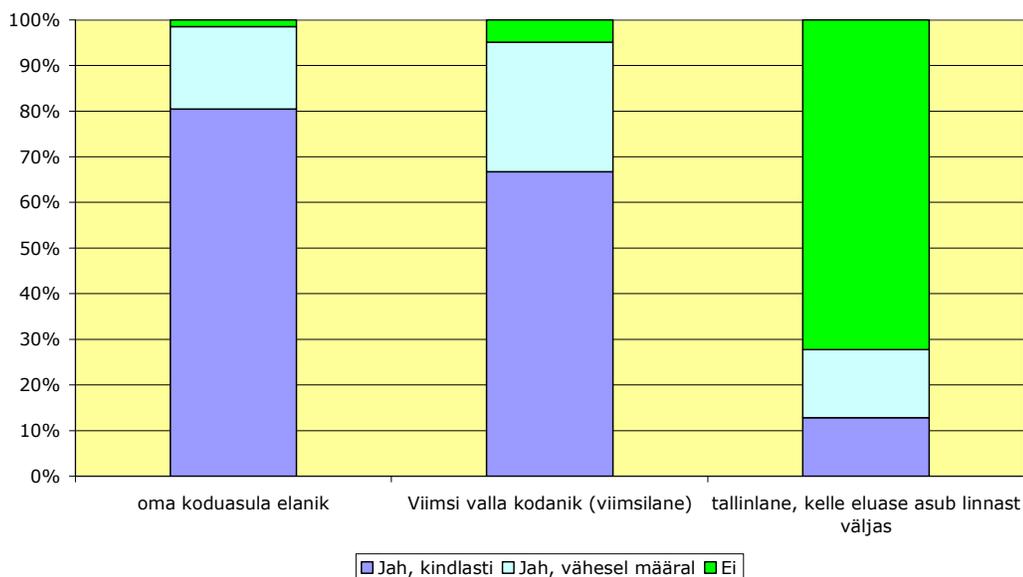
Valla elanikud identifitseerivad ennast kõige enam oma koduasulaga, natuke vähem Viimsi valla kodanikuna (viimsilasena) ning suhteliselt vähe tallinlasena.

Oma koduasulaga on tugevaim side vanematel elanikel ja neil, kes on praeguses elukohas kauem elanud. Piirkondlikult olulisi erisusi ei ole.

Ennast tugevalt viimsilasena määratlenute osakaal on väiksem äsja elukohta vahetanute ning nende, kes töötavad vallast väljas, seas. Piirkondlikult eristuvad valla lõunaosa külad, kus kindlalt vallakodanikuna määratleb end ainult u. 1/3 elanikest.

Tallinlase enesemääratlusega elanike osakaal on suurem noorte seas ning oma praeguses elukohas alles vähest aega elanud inimeste ning Tallinnas töötavate inimeste seas. Piirkondadest tõuseb esile valla lõunaosa (Metsakasti ja Pärnamäe, aga mitte Muuga ega Miiduranna), kus ligi 1/3 elanikest omab kindlat ja 40% osalist tallinlase identiteeti. Suhteliselt suurem on tallinlasena määratlevate osakaal ka Viimsi aleviku elanike seas.

Vallaelanike identiteet

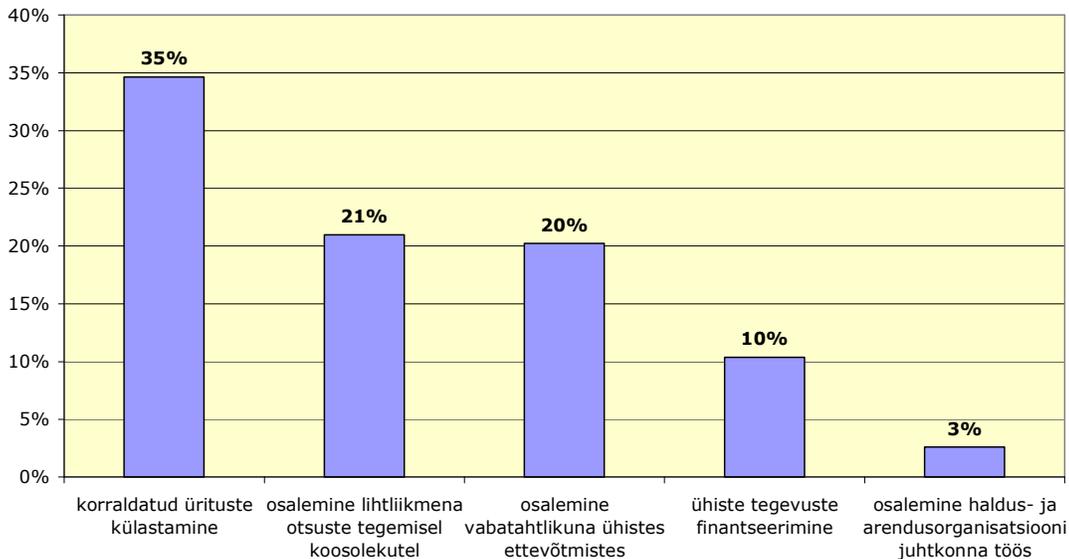

Üle poolte elanike elukohas toimub mingis vormis kohalik, piirkondlik koostöö. Valdavalt leiab see aset ühistulises vormis – sõltuvalt eluaseme tüübist kas korteri-, elamu- või aiandusühistuna. Organiseeritud koostöö on laiaulatuslikum lääneranniku (Rohuneeme, Pringi) ja lõunaosa külades (Pärnamäe, Miiduranna), samuti Lubja külas.

Kõige enam osaleb inimesi piirkondlikes ühistegemistes passiivselt, külastades korraldatud üritusi. Üritustel osalejate osakaal on suurim Viimsi alevikus ning lääneranniku ja keskosa külades. Umbes 1/5 elanikest osaleb ühiste otsuste

arutamisel ja vastuvõtmisel ja vabatahtlikuna ühistes ettevõtmistes. Piirkondlikku ühistegevusse ei ole haaratud ligi pool (44%) valla elanikest.

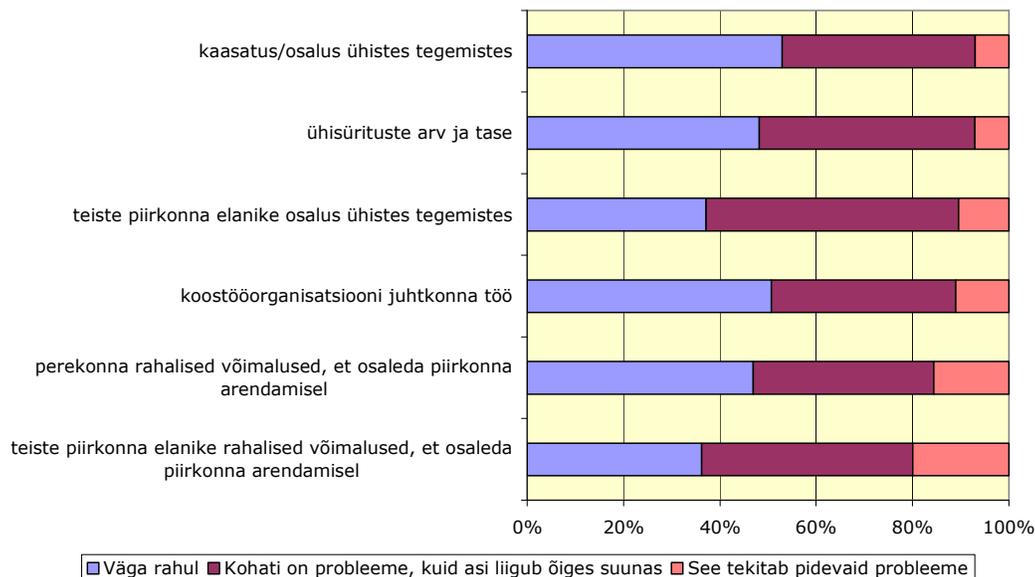
Elanike kaasatus kohalikku ühistegevusse

Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Valla elanikud on kõige kriitilisemad piirkonna teiste elanike, aga samuti oma majapidamise, rahaliste võimaluste suhtes osaleda piirkonna arendamisel.

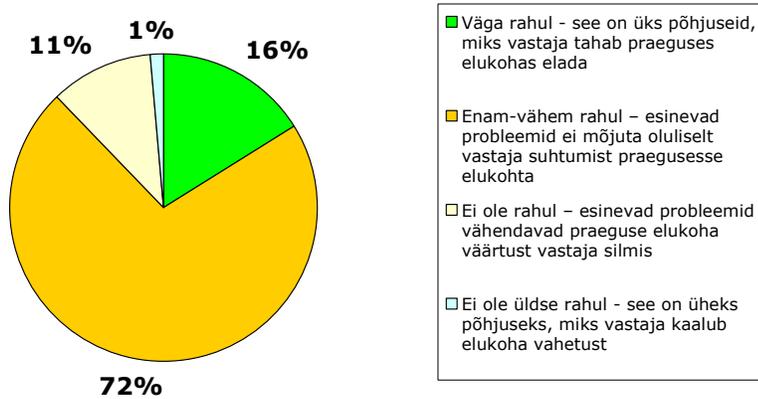
Rahulolu kogukonna ja koostööga seotud küsimustes

Teiste vähene võime finantseerida piirkonna arendustegevust on kõige enam probleemiks ida- ja lääneranniku külade elanikele. Teiste elanike vähene osalus valmistab enim probleeme valla keskosas elanikele.

Valdav osa valla elanikest on piirkondliku koostöö ja kogukondlike suhetega enam-vähem rahul. Rahulolematute osakaal on suurem praeguses elukohas kauem elanute ning eramajades elavate vallaelanike seas.

Rahulolu elanike koostöö ja kogukondlike suhetega oma piirkonnas

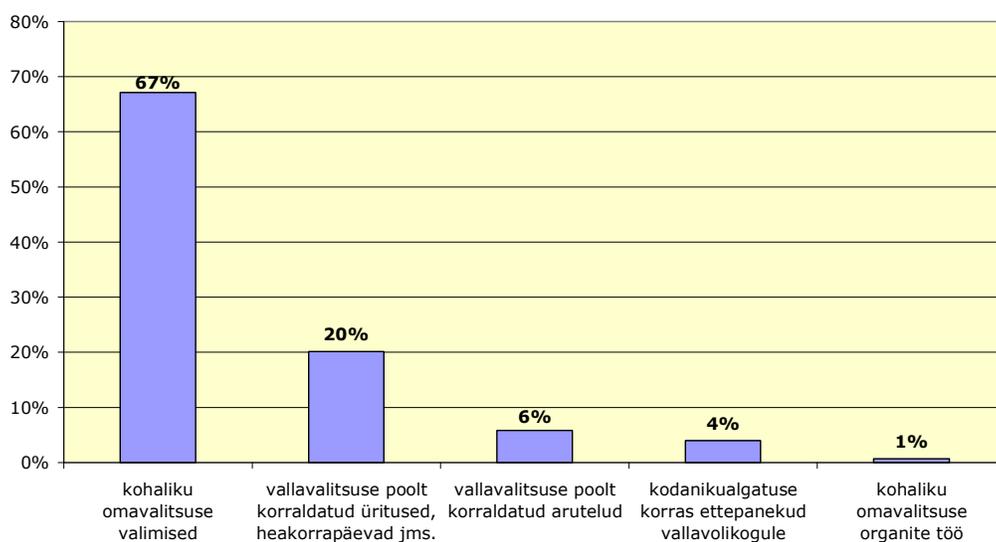
Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabeleid vaata Lisast, lk. 114-130

4.9. Valla juhtimine

Elanike käitumine ja majapidamiste iseloom

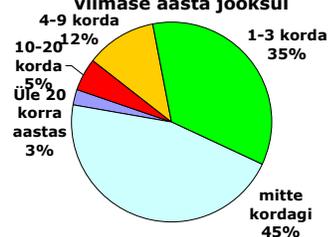
Kohaliku omavalitsuse tegevuses osaleb enamus valla elanikke kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste kaudu. Küsitluse tulemus – 67% - on kooskõlas 2002.a. kohalikel valimistel valimisnimekirja kantud elanike osalemisprotsendiga. 1/5 elanikest osaleb ka vallavalitsuse poolt korraldatud üritustel. Teiste osalusviiside tähtsus elanike seas on väike.

Kohaliku omavalitsuse tegemistes osalemise laad

Viimase aasta jooksul on vallajuhtide või ametnikega suhelnud natuke üle pooltel vallaelanikest, neist suurem osa 1-3 korda. Kontakteenunute osakaal on suurem ettevõtjate ja pensionäride ning eramajades elavate inimeste seas.

Suhtluskordade arv kohaliku omavalitsuse juhtide või ametnikega viimase aasta jooksul

Teadlikkus Viimsi valla arengusuundadest ja planeeringutest

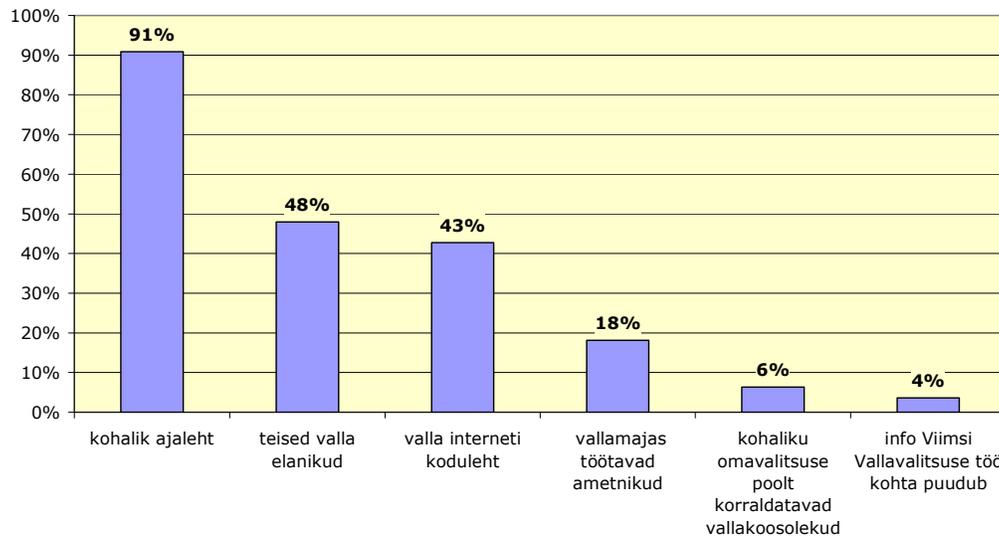

Elanike jaoks on kõige tavalisemaks infoallikaks kohalik ajaleht Viimsi Teataja. Ajalehe tähtsus teabeallikana on nõrgim lõunaosa külates, kuid ka seal saab u. 2/3 elanikest teavet vallajuhtimise kohta just vallalehest.

Olulised infoallikad on ka Teised valla elanikud ning valla interneti kodulehekülj. Teistelt valla elanikelt saavad informatsiooni valla kohta suhteliselt enam praeguses elukohas kauem elanud inimesed ning eramajade elanikud. Piirkondlikult eristub idarannik, kus 2/3 inimestest saab infot teistelt inimestelt. Interneti kodulehekülge kasutavad kohaliku omavalitsuse kohta teabe hankimiseks kõige enam kõrgema haridusega elanikud ja vähem üle 65 aastased vallakodanikud. Vanemad inimesed saavad teistest rohkem teavet vallavalitsuse poolt korraldatavatel vallakoosolekutelt.

Vallavalitsuse tegemistest teadmatute osakaal on suhteliselt suurem valla lõunaosa külates (12%).

Informatsiooniallikad Viimsi Vallavalitsuse töö kohta

Elanike teadlikkus Viimsi valla arengusuundadest ja planeeringutest on üldiselt hea. Vaid 20% vastanutest leiab, et ta ei tea suurt midagi, kusjuures ainult 5% ei tea ega ole ka huvitatud sellest. Mittehuvitatute osakaal on oluliselt suurem alla keskharidusega ning koduste elanike seas. Kõige teadlikumad on aga kõrgharidusega, keskmise sissetulekuga, keskealised, praeguses elukohas 8-15 a. elanud ning Viimsi vallas töötavad elanikud. Piirkondadest tõusevad esile valla keskosa ja lääneranniku külad, kui kõige teadlikumad ning lõunaosa ja idaranniku külad kui kõige vähem teadlikud piirkonnad.

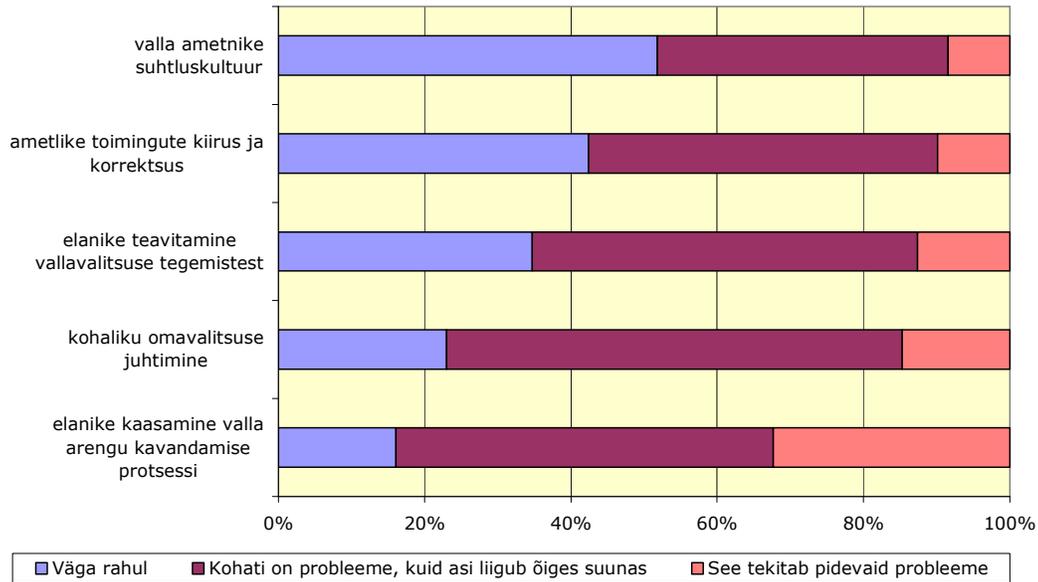
Valdkonnaga seotud probleemid ja elanike rahulolu

Tugevat rahulolematust valmistab elanikele kõige enam nende vähene kaasatus valla arengu kavandamise protsessi – u. 1/3 elanikest määratleb selle kui tugevalt problemaatilise. Rahulolematute osakaal on suurem haritumate, keskealiste ning Viimsi vallas töötavate elanike seas.

Kohaliku omavalitsuse juhtimise osas on tugevalt kriitiliste osakaal 15%. Enim rahulolematumad on kõrgema haridusega, keskealised elanikud ning ettevõtjad.

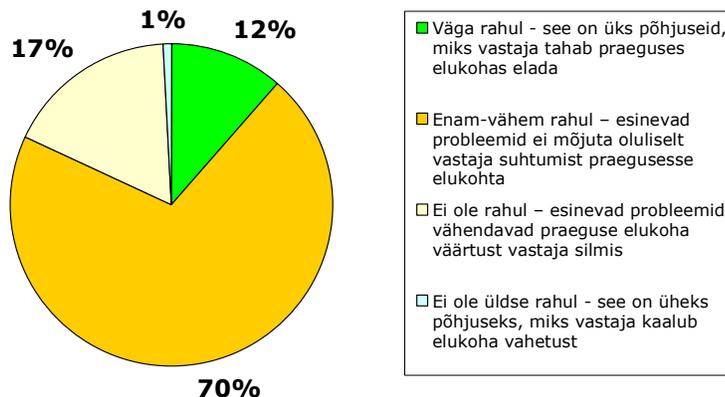
Valla ametnike suhtluskultuur ning ametlike toimingute kiirus ja korrektsus pälvivad vähim negatiivseid hinnanguid. Keskmisest rohkem probleeme tekitavad need pigem haritumate, nooremate, kuid praeguses elukohas kauem elanud inimeste seas.

Rahulolu kohaliku omavalitsuse tegevusega

Üle 80% valla elanikest on valla juhtimisega tervikuna enam-vähem rahul. Samas on 18% mitterahulolevaid. Viimaste osakaal on suurem kõrgharidusega elanike, ettevõtjate, pigem suurema sissetulekuga ja keskealiste elanike seas. Piirkondadest on rahulolematuid enim kesk- ja lõunaosa ning lääneranniku külades.

Rahulolu valla juhtimisega

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabelid vaata Lisast, lk. 130-145

4.10. Valla tulevik

Küsitluse käigus lasti valla elanikel hinnata mitmeid erinevaid tulevikupilte vallast. Välja eristub 3 rühma tulevikupilte. Esiteks need, mille puhul suurem osa valla elanikest leiab, et kohalik omavalitsus peaks tulevikupildi saavutamiseks tööd tegema ning nende osakaal, kelle arvates peaks sellist arengut vältima on väga väike. Nende hulka kuuluvad:

- valla kõiki asulaid ühendab kõvakattega teede võrk
- tugeva keskusega vald, kus elanikele on vallakeskuses ühes kompleksis tagatud kaubandus, teenindus ning head vaba aja veetmise võimalused
- kõigis külades on välja kujunenud külakeskused (hooned, ruumid, mänguplatsid)
- vald, mis lisaks meeldivale elukohale pakub paljudele selle elanikele ka töökohta
- kõigis külades on külavanemad ning küla elanikke koondav arendus- ja haldusorganisatsioon (nt. mittetulundusühing)

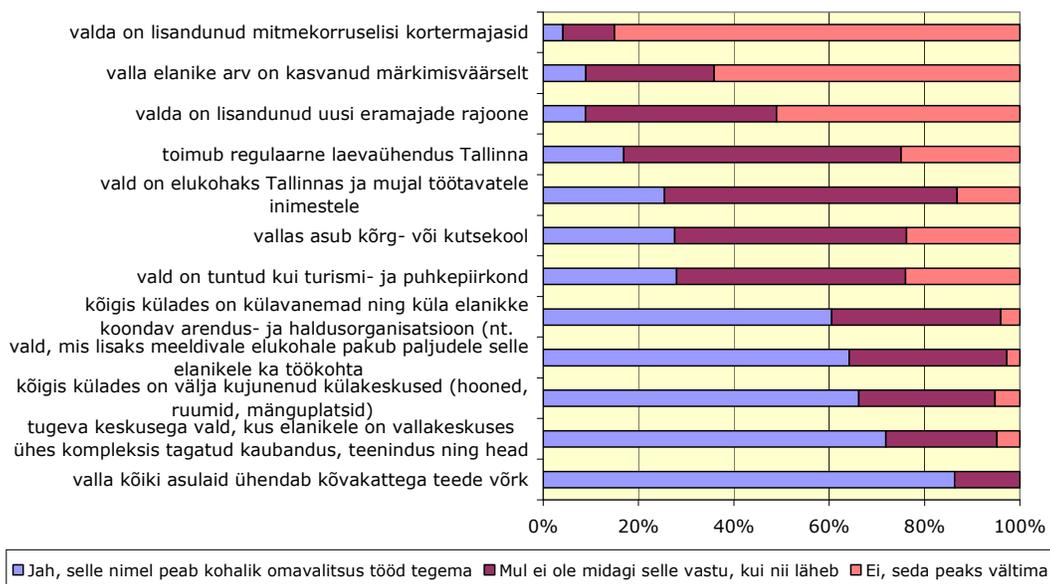
Teise rühma kuuluvad tulevikupildid, mille puhul suuremal osal elanikest ei ole midagi sellise arengu vastu. Samas on nende arengute vastustajate ning nende, kelle arvates kohalik omavalitsus peaks selle nimel tööd tegema, enam-vähem võrdne. See rühm sisaldab järgmisi tulevikupilte:

- vald on tuntud kui turismi- ja puhkepiirkond
- vallas asub kõrg- või kutsekool
- vald on elukohaks Tallinnas ja mujal töötavatele inimestele
- toimub regulaarne laevaühendus Tallinna

Kolme tulevikupildi osas domineerib vallaelanike seas hoiak, et selliseid arenguid peaks vältima. Kõik need on seotud asustuse laienemise ning elanikkonna kasvuga:

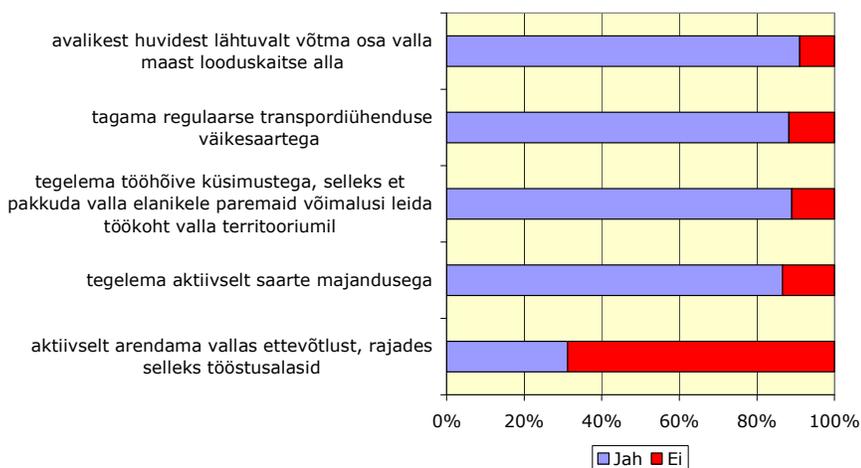
- valda on lisandunud uusi eramajade rajoone
- valla elanike arv on kasvanud märkimisväärselt
- valda on lisandunud mitmekorruselisi kortermajasid

Soovitav tulevikupilt Viimsi vallast

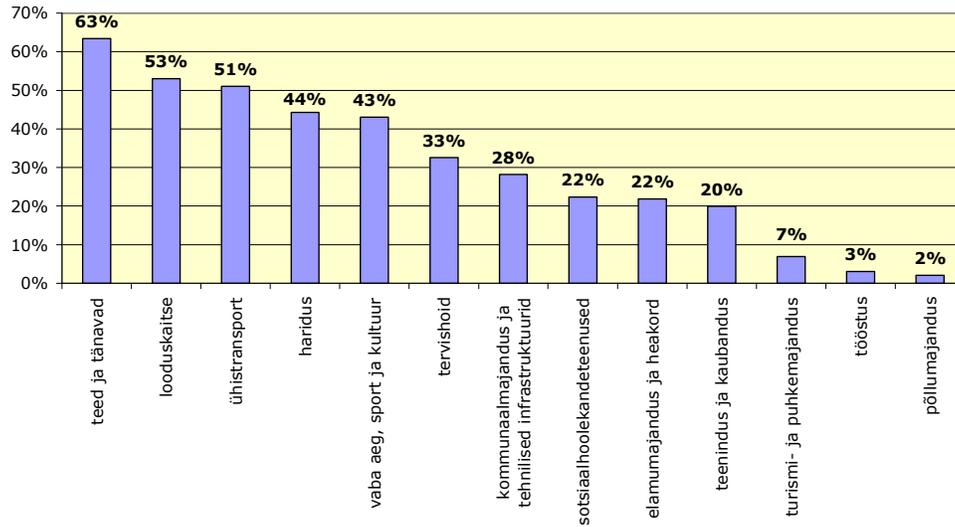
Valdava osa valla elanikest arvab ka, et vallavalitsus peaks tegelema saarte majandusega, tagama regulaarse transpordiühenduse väikesaartega, võtma avalikest huvidest lähtuvalt osa valla maast looduskaitse alla ning tegelema tööhõive küsimustega, et pakkuda valla elanikele paremaid võimalusi leida töökohta valla territooriumil. Tööstuslade rajamisesse ettevõtluse arendamise vahendina suurem osa (2/3) elanikest siiski ei toeta. Lasteaiaaalistele laste hoolitsuse tagamisel soovitatakse pigem luua juurde lasteaiakohti (2/3) kui toetada vanemate kodusolemist (1/3).

Vallavalitsusele esitatud ülesanded

Viimsi vallas eelisarendatavate valdkondadena valiti (4 hulgas) kõige enam teid ja tänavaid, millele järgnevad looduskaitse, ühistransport, haridus ning vaba aeg, sport ja kultuur. Otseselt majandusvaldkondade arenguga vald eelisjärjekorras tegelema enamusi inimeste arvates ei peaks.

Viimsi vallas eelisarendatavad valdkonnad

Kõigi valdkonna küsimuste vastuste täpseid jaotusi ning vastuste ja vastajaid iseloomustavate tunnuste risttabelleid vaata Lisast, lk. 145-158

5. Kokkuvõte

Uuringu järgi valmistavad valla elanikkonnale kõige suuremaid probleeme elukeskkonnas järgmised asjad:

- intensiivne elamuehitus, mis suurendab elamualade tihedust ümbruskonnas
- teede seisud, liiklusummikud teel kodust tööle ja tagasi ning ühistranspordiühendus töö-, õpi- ja elukoha vahel
- kõnni- ja jalgrattateede puudumine, puuduv tänavavalgustus, ebapiisav ühendus vallakeskusega
- lasteaiakohtade puudumine
- tööstuskaupade kaupluste kehv kaubavalik
- vee kvaliteet
- elanike vähene kaasamine arengu kavandamise protsessi.

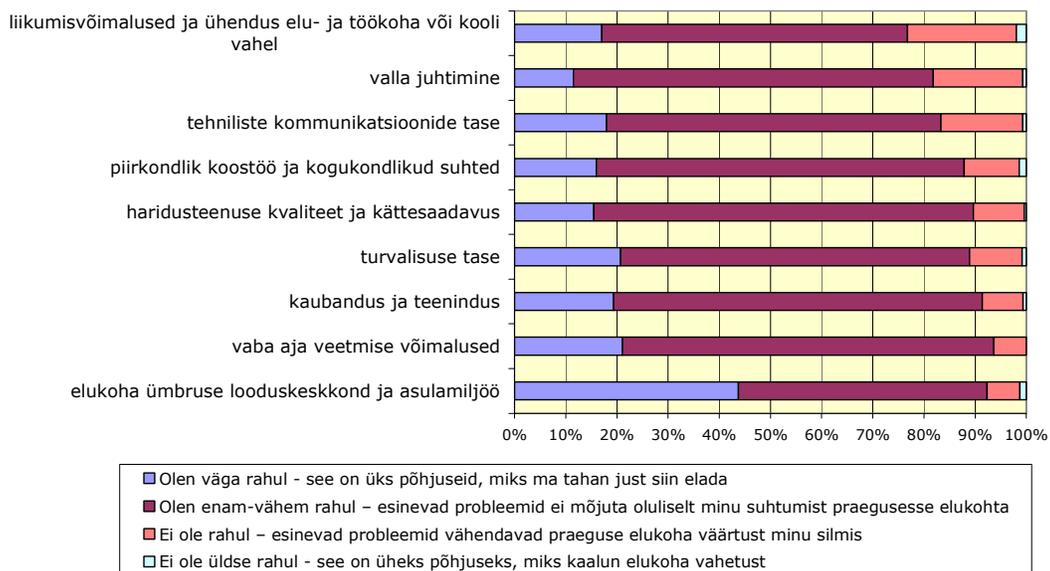
Teisest küljest kinnitab uuring ka seda, et elukeskkonnast tuleneb veel rida probleeme, mis aga eksisteerivad vaid väheste inimeste jaoks või ainult teatud elanikerühmade jaoks. Üheks põhjuseks on siin elukeskkonna ebaühtlane tase, aga ka elanike erinev territoriaalne käitumine, erinevused majandusliku, kultuurilise ja sotsiaalses kapitali valdamisel jms.

Uuringu ühe tulemusena selgus (kinnitus arusaam), et valla idaranniku ja lõunaosade elanikud on üldiselt teistest piirkondadest ja valla keskusest rohkem eraldatud, sealsed tehnilised ja sotsiaalsed infrastruktuurid on keskmisest tagasihoidlikumal tasemel ning elanike rahulolu valla elanikkonna üldisest rahulolust madalam.

Oluliseks mõjuriks vallaelanike valla ellu haaratuse tasemele on elaniku töökoha asukoht – vallas töötavad elanikud on tarbivad üldjuhul vallas ka enam isikuteenuseid, osalevad rohkem valla kultuuri ja spordielus. Sarnast mõju omab ka elukoha põlisus. Rohkem aega vallas elanud tarbivad rohkem kohapealseid teenuseid, nende lapsed käivad enam siin koolis, nende huvi valla elu ja osalus ettevõtmistes on suurem. Seega võib eeldada, et nõudlus kohalike teenuste/kaubanduse järele aja jooksul suureneb ka nende arvelt, kes on hiljuti valda elama asunud ja ennast siin leidmas.

Uuritavate eluvaldkondade omavahelisel võrdluse selgub, et valla elanikud on kõige rahulolematumad ühendusega elukoha ning töö- või koolikoha vahel ning kõige rahulolevamad looduskeskkonna ja asulamiljööga. Viimase puhul on üle 40% elanikest sellega väga rahul ning üle 90% enam-vähem rahul.

Elanike rahulolu valdkondade arengutasemega üldiselt

Kokkuvõttes võib väita, et valla elanike rahulolu oma elukeskkonnaga on valdavalt hea. Kõigis hinnatud eluvaldkondades on vähemalt $\frac{3}{4}$ elanikest enam-vähem rahul ning tugevalt rahulolematute osakaal, kes probleemide tõttu kaaluvad elukoha vahetust, alla 5%.

LISA

Küsitluse vastuste jaotused ja risttabelid sotsiaaldemograafiliste ning elu- ja töökohta iseloomustavate näitajatega